

Spis treści

I. Wstęp	str. 2
II. Metodologia opracowania Strategii	str. 3
III. Podstawy prawne	str. 3
IV. Ogólna charakterystyka Gminy	
1. Położenie	str. 5
2. Ludność	str. 6
3. Gospodarka	str. 9
4. Rynek pracy	str. 10
5. Usługi społeczne	str. 13
6. Budżet Gminy	str. 17
7. Jakość życia w ujęciu badania opinii mieszkańców Gminy	str. 18
V. Problemy społeczne w ujęciu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	str. 23
VI. Problemy społeczne w ujęciu badania opinii mieszkańców Gminy	str.28
VII. Wizja Gminy Zelów	str. 40
VIII. Misja Gminy Zelów	str. 40
IX. Cele strategiczne	str. 40
X. Analiza SWOT	str. 41
XI. Cel strategiczny 1	str. 44
XII. Cel strategiczny 2	str. 46
XIII. Cel strategiczny 3	str. 48
XIV. Cel strategiczny 4	str. 51
XV. Cel Strategiczny 5	str. 53
XVI. Podsumowanie	str. 55

I. Wstęp

Zmiany systemowe ostatnich 25 lat postawiły polskie społeczeństwo wobec nowych problemów ekonomicznych i egzystencjalnych. Sytuacja ta wymusiła na instytucjach odpowiedzialnych za politykę społeczną zweryfikowanie narzędzi wsparcia oraz wyznaczenie nowych kierunków efektywnego działania. Instytucje te przechodzą z systemu wsparcia pasywnego do działań aktywizacyjnych bezpośrednio ukierunkowanych na zwiększenie odpowiedzialności i zaradności. Celem tych działań nie może być wyłącznie kompensacja niedoborów finansowych osób i rodzin, lecz kompleksowe wsparcie mające doprowadzić do uzyskania maksymalnej możliwej samodzielności.

Cechą charakterystyczną struktury zjawisk problemów społecznych jest długotrwałe pozostawianie osób w systemie wsparcia instytucjonalnego. Nowe podejście systemowe zakłada wsparcie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zatem zadaniem instytucji pomocy jest także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się oraz integracji ze środowiskiem osób i rodzin. Rodzaj, forma i rozmiary usług powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie wsparcia.

Skutecznym sposobem wyeliminowania często wielu nakładających się problemów społecznych jest zaangażowanie wszechstronnego doświadczenia i potencjału różnych podmiotów działających w oparciu o zintegrowany i komplementarny system polityki społecznej. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi dokument systematyzujący zagadnienia problemów społecznych na terenie Gminy Żelów. Dokument ten definiuje instrumenty i środki eliminacji lub ograniczania negatywnych skutków problemów społecznych w perspektywie lat 2016-2020. Wskazuje długofalowy plan działań instytucji polityki społecznej podejmowane w celu poprawy sytuacji i podniesienia poziomu integracji mieszkańców.

Podstawą opracowania Strategii była wnikliwa analiza istniejących lokalnych zasobów polityki społecznej, danych statystycznych oraz szeroka konsultacja społeczna. Uzyskano w ten sposób rzetelną diagnozę rzeczywistych problemów i potrzeb mieszkańców Gminy. Diagnoza ta stanowiła podstawę zaplanowania działań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców Gminy poprzez wykreowanie systemu rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o system współpracy instytucji polityki społecznej.

Strategia ma charakter dokumentu otwartego na wprowadzanie korekt adekwatnych do zmieniającej się sytuacji społecznej. Zmieniające się uwarunkowania mogą wymagać sprecyzowania nowych celów oraz doboru nowych narzędzi działania. Weryfikacja i aktualizacja dokumentu realizowana będzie w oparciu o działania monitorujące i ewaluacyjne. Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych działań pod kątem aktualności i efektywności.

Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w zależności do środków posiadanych przez Samorząd, jak i pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

II. Metodologia opracowania Strategii

Instytucją odpowiedzialną za przygotowanie i wdrożenie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Partycypacyjny charakter dokumentu wymagał zaangażowania wszystkich organizacji i instytucji odpowiedzialnych za politykę społeczną na terenie Gminy.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych powstała przy udziale:

1. Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelowie.
2. Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Filii Powiatowego Urzędu Pracy w Żelowie.
4. Komisarzatu Policji w Żelowie.
5. Rady Miejskiej.
6. Domu Kultury w Żelowie.
7. Stowarzyszenia Dobroczynnego „RAZEM”.
8. Stowarzyszenia Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych.
9. Placówek szkolnych.
10. Placówek ochrony zdrowia.
11. Urzędu Miejskiego.
12. Biblioteki Publicznej w Żelowie.
13. Stowarzyszeń i innych organizacji pozarządowych.

Struktura dokumentu odpowiada trybowi prac przyjętymi na potrzeby opracowania Strategii.

1. Wskazanie podstaw prawnych.
2. Analiza i diagnoza sytuacji społecznej w Gminie na podstawie danych statystycznych.
3. Analiza i diagnoza sytuacji społecznej w Gminie na podstawie badania opinii mieszkańców Gminy.
4. Definiowanie problemów społecznych na podstawie danych M-GOPS w Żelowie.
5. Przeprowadzenie analizy SWOT.
6. Zdefiniowanie misji i wizji Gminy w zakresie polityki społecznej.
7. Zdefiniowanie celów strategicznych.
8. Zdefiniowanie celów operacyjnych.
9. Opracowanie narzędzi monitoringu i ewaluacji.
10. Wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań.
11. Konsultacje społeczne.

III . Podstawy prawne

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) Artykuł ten nakłada na Gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515)
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. Nr poz. 114 ze zm.)
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 43. poz. 225 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. poz. 1375 ze zm.)
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 149 ze zm.)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 581 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.)
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 859 ze zm.)

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wpisuje się także w istniejące dokumenty programowe na poziomie europejskim, krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 - Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020
- Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2014-2020
- Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego rynku pracy na lata 2012-2014
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2017
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Żelów na lata 2016-2018
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017
- Gminny Program Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2020

III. Ogólna charakterystyka Gminy Zelów

1. Położenie

Gmina Żelów położona jest w centralno-południowej części województwa łódzkiego. W strukturze samorządowej znajduje się w powiecie bełchatowskim, w jego północno-zachodniej części. Od północy sąsiaduje z gminą Dłutów, od wschodu z gminami Drużbice i Bełchatów, od południa z gminami Kluki i Szczerców oraz od zachodu z gminami Widawa, Sędziejowice i Buczek.

Gmina Żelów zajmuje powierzchnię 16821 ha i jest jedną z większych gmin pod względem powierzchni w województwie łódzkim. Swym zasięgiem obejmuje 35 sołectw i 63 miejscowości.

Obszar gminy Żelów znajduje się na szlaku drogi międzyregionalnej [nr 12] relacji Sieradz - Piotrków Trybunalski - Lublin, drogi wojewódzkiej [nr 483] łączącej miasta Łask - Szczerców - Częstochowę oraz na szlaku drogi wojewódzkiej [nr 484] relacji Łask - Buczek - Żelów - Bełchatów - Kamieńsk. Ta ostatnia przebiega przez centrum miasta Żelowa i łączy go z drogą A1. Gmina posiada dobre połączenia komunikacyjne szczególnie z pobliskimi miastami - Łodzią (odległość 50 km), Łaskiem (odległość 15 km) i Bełchatowem (odległość 15 km). Z Łodzi bezpośrednio do centrum Żelowa można dojechać autobusem PKS-u, a połączenie z Łaskiem dodatkowo zapewnia komunikacja autobusowa MZK¹. Komunikację autobusową z Bełchatowem i innymi miastami zapewniają przewoźnicy prywatni.

Położenie terytorialne Gminy należy zakwalifikować do jej korzystnych walorów ze względu na bliskość wojewódzkich i powiatowych ośrodków administracji, kultury, opieki zdrowotnej, oświaty i gospodarki. Dostępność do pełni usług społecznych oraz rynku pracy nie generuje bowiem dla mieszkańców Gminy Żelów konieczności trwałej lub czasowej zmiany miejsca zamieszkania.

2. Ludność

Według danych statycznych GUS na dzień 31 grudnia 2014 r. Gminę Żelów zamieszkiwało 15139 osób. Statystyka porównawcza lat 2012-2014 wskazuje na systematyczny (niewielki) spadek liczby mieszkańców. W strukturze ludności przeważają kobiety zamieszkałe na terenach miejskich. Wskaźniki feminizacji w okresie 2012-2014 osiąga stałą wartość 103 %. Średnie zaludnienie na km kwadratowy wynosi 91 osób²

STAN LUDNOŚCI GMINY ŻELÓW wg miejsca zamieszkania i płci			
stan na 31 XII	2014	2013	2012
Ogółem	15139	15151	15163
Mężczyźni	7448	7461	7458
Kobiety	7691	7690	7705
w miastach			
Ogółem	7785	7833	7830

¹ www.zelow.pl

² Bank Danych Lokalnych 2012-2014

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE ŻELÓW NA LATA 2016-2020

Mężczyźni	3768	3822	3821
Kobiety	4017	4011	4009
na wsi			
Ogółem	7354	7318	7333
Mężczyźni	3680	3639	3637
Kobiety	3674	3679	3696

*Źródło: Bank Danych Lokalnych

Struktura mieszkańców w ujęciu grup funkcjonalnych wskazuje na dominację mężczyzn w wieku produkcyjnym. Udział procentowy osób w poszczególnych grupach funkcjonalnych w ogólnej populacji wynosił w latach 2012-2014 odpowiednio: wiek przedprodukcyjny – wartość stała 18,6, wiek produkcyjny – wartość średnia 62,37, wiek poprodukcyjny – wartość średnia 19,07.

Wskaźniki obciążenia demograficznego w opisywanym okresie wynosiły odpowiednio: ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – wartość średnia 60,34, ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – wartość średnia 30,54³.

STAN LUDNOŚCI GMINY ŻELÓW wg funkcjonalnych grup wieku			
stan na 31 XII	2014	2013	2012
w wieku przedprodukcyjnym			
Ogółem	2810	2825	2817
Mężczyźni	1500	1510	1494
Kobiety	1310	1315	1323
w wieku produkcyjnym			
Ogółem	9383	9444	9517
Mężczyźni	5050	5090	5113
Kobiety	4333	4354	4404
w wieku poprodukcyjnym			
Ogółem	2946	2882	2829
Mężczyźni	898	861	851
Kobiety	2048	2021	1978

*Źródło: Bank Danych Lokalnych

³ Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych 2012-2014

Stan ludności Gminy Żelów kształtują dwa czynniki: saldo przyrostu naturalnego oraz saldo migracji mieszkańców.

Ludność Gminy Żelów na przestrzeni lat 2012-2014 zmniejsza się regularnie wskutek ujemnego przyrostu naturalnego. Jednocześnie wartości te przyjmują tendencje wzrostowe. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców wynosił w 2012 r. - 3,9 %, w 2013 r. - 2,3 % a w 2014 r. tylko - 1,5 %.⁴

Należy zauważyć, że w grupie zgonów wyraźnie dominują mężczyźni.⁵ Determinuje to strukturę osób w wieku poprodukcyjnym.

URODZENIA I ZGONY	2014	2013	2012
Urodzenia żywe			
Ogółem	145	174	150
Zgony			
Ogółem	168	209	209
Przyrost naturalny			
Ogółem	-23	-35	-59

*Źródło: Bank Danych Lokalnych

Analiza migracji mieszkańców Gminy Żelów została opracowana poprzez zebranie danych dotyczących liczby zameldowań na pobyt stały oraz wymeldowań z pobytu stałego. W okresie 2012-2014 struktura kierunków odpływu mieszkańców obejmowała: do miasta – 276 osób, na wieś – 224, za granicę – 33 osoby. W tym samym czasie struktura napływu mieszkańców obejmowała: z miasta – 334 osoby, ze wsi – 158 osób, z zagranicy – 12 osób⁶.

Poniższe zestawienie wskazuje jednak na tendencję wzrostową migracji napływowej mieszkańców.

Migracje	2014	2013	2012
zameldowania			
Ogółem	214	170	154
wymeldowania			
ogółem	196	161	176
saldo migracji			
ogółem	18	9	-22

*Źródło: Bank Danych Lokalnych

⁴ Bank Danych Lokalnych 2012-2014

⁵ Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych 2012-2014

⁶ Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych 2012-2014

Analiza danych statystycznych dot. ludności Gminy Żelów wskazuje negatywne tendencje w zmianach struktury demograficznej.

W ciągu ostatnich trzech lat:

- zmniejszyła się liczba ludności Gminy wskutek negatywnego przyrostu naturalnego
- zmniejszyła się liczba ludności Gminy w wieku produkcyjnym
- zwiększyła się liczba ludności Gminy w wieku poprodukcyjnym.

W kontekście tych zmian należy uznać, że problem starzenia się społeczeństwa stanowić będzie jeden z głównych kierunków polityki społecznej w Gminie.

3. Gospodarka

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy utrzymuje się na stałym poziomie. Podstawę gospodarki Gminy stanowią podmioty gospodarcze sektora prywatnego, które na koniec 2014 r. stanowiły aż 96,3% ogółu. W okresie ostatnich trzech lat dominowały podmioty gospodarki z sektora handlu, budownictwa i przetwórstwa przemysłowego.

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (stan w dniu 31 XII)	2014	2013	2012
Ogółem	951	956	947
sektor publiczny	36	36	35
sektor prywatny	915	920	912
Jednostki wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007			
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	19	17	19
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	1	0	0
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	111	121	121
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	2	1
Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	9	9	8
Sekcja F – Budownictwo	149	154	156
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	297	298	305
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	54	52	49
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	11	12	12
Sekcja J - Informacja i komunikacja	16	16	17
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15	20	14
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	28	27	27
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	36	38	38
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	11	9	7
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	18	18	17
Sekcja P – Edukacja	33	29	28
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	31	32	32
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	22	22	21

Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	88	80	75
---	----	----	----

*Źródło: Bank Danych Lokalnych

Dominujący rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy w przeciągu ostatnich trzech lat zarejestrowano w roku 2012. Mogło być to spowodowane systemem zachęt w postaci dotacji na rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej oraz ulg składek ZUS dla nowopowstałych przedsiębiorstw. Poniższy wykres obrazuje bilans przedsiębiorczości w latach 2012-2014.

Podmioty gospodarcze w Gminie Zelów		2014	2013	2012
zarejestrowane				
Ogółem		103	98	103
wyrejestrowane				
ogółem		106	93	66
saldo				
ogółem		-3	5	37

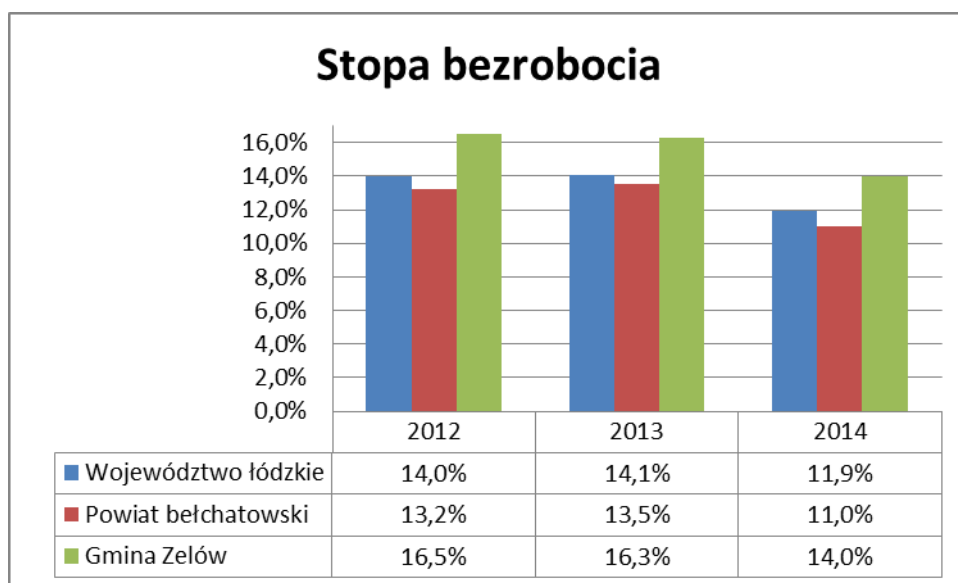
*Źródło: Bank Danych Lokalnych

Lokalna gospodarka wygenerowała 1522 miejsca pracy w roku 2014, 1544 miejsca pracy w roku 2013 oraz 1438 miejsc pracy w roku 2012. W grupie osób pracujących dominowały kobiety⁷

4. Rynek pracy

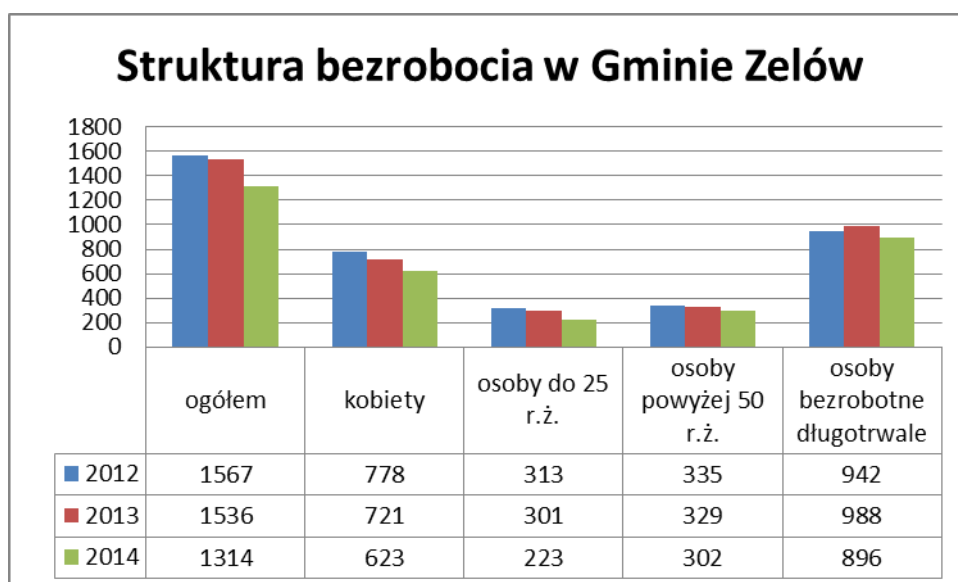
Bezrobocie stanowi jeden z najpoważniejszych problemów społecznych w Gminie Zelów. Dezaktywacja zawodowa mieszkańców Gminy ma wpływ na poziom ubóstwa, a także generuje występowanie negatywnych zjawisk rodzinnych i społecznych. W perspektywie indywidualnej brak pracy często prowadzi do dezaktywacji społeczno-zawodowej oraz ekonomicznego uzależnienia od instytucji zewnętrznych.

⁷ Bank Danych Lokalnych 2012-2014

*Dane PUP w Bełchatowie

Pomimo wyraźnych tendencji spadkowych stopa bezrobocia na terenie Gminy Żelów przekracza zarówno wskaźniki wojewódzkie, jak i powiatowe. Bezrobocie rejestrowane na koniec 2012 roku wynosiło 1567 osób (778 kobiet/789 mężczyzn), na koniec 2013 r. – 1536 osób (721 kobiet/815 mężczyzn), natomiast na koniec 2014 roku wynosiło 1314 osób (523 kobiety/691 mężczyzn)⁸. Liczba bezrobocia rejestrowanego w latach 2013-2014 zmniejszyła się o 222 osób, co stanowi 14,5 % spadek.

*Dane PUP w Bełchatowie

W strukturze bezrobocia rejestrowanego dominują osoby pozostające w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy: osoby do 25 roku życia, osoby powyżej 50 roku życia oraz osoby bezrobotne długotrwale.

⁸ Dane PUP w Bełchatowie

Na koniec 2014 roku struktura osób pozostających poza zatrudnieniem i zarejestrowanych w PUP w Bełchatowie obejmowała⁹:

- zarejestrowani do 12 m-cy od ukończenia szkoły - 53
- zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy - 46
- z prawem do zasiłku – 154
- w wieku 18-44 lata - 901
- pozostający bez zatrudnienia powyżej 12 m-cy - 656
- osoby z terenów wiejskich – 616

Udział kobiet w grupie osób bezrobotnych na terenie Gminy w ostatnich trzech latach wynosił¹⁰:

2012 rok - 778 oraz 49,6 % udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych

2013 rok - 721 oraz odpowiednio 46,9 %

2014 rok - 623 oraz odpowiednio 47,4 %

Istotnymi determinantami powodującymi bezrobocie wśród kobiet są:

- konieczność rezygnacji z zatrudnienia na rzecz pełnienia ról rodzinnych,
- brak wykształcenia,
- brak kwalifikacji zawodowych zgodnych z profilem rynku pracy,
- kwalifikacje zdezaktualizowane na skutek przerw w pracy związanych z pełnieniem opieki nad dziećmi,
- deficyty umiejętności psychospołecznych,
- dysfunkcje rodziny i patologie społeczne,
- niski poziom samooceny i motywacji do zmiany związanej z długotrwałym wyłączeniem ze wszystkich sfer życia zawodowego i społecznego na rzecz prowadzenia gospodarstwa domowego,
- uwarunkowania genderowe powodujące postrzeganie przez pracodawców kobiet jako mniej, wydajnych pracowników poprzez konieczność godzenia ról zawodowych i rodzinnych.¹¹

Najwyższy odsetek w strukturze bezrobotnych na koniec 2014 r. stanowili bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 28,1% ogółu bezrobotnych. Drugą pod względem liczebności grupą byli bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 25,7 % ogółu bezrobotnych. Wykształcenie policealne i średnie zawodowe posiadało 22 % ogółu bezrobotnych. Wykształceniem średnim ogólnokształcącym legitymowało się 11,4 % ogółu bezrobotnych, zaś wyższym -12,8 %.¹². (dane statyczne PUP dot. powiatu bełchatowskiego przyjęto jako reprezentatywne dla Gminy Żelów)

Gminne instytucje rynku pracy, instytucje oraz organizacje pomocy w porozumieniu z Powiatowym Urzędem pracy w Bełchatowie opracowują i wdrażają programy szkoleniowo-doradcze, których celem jest podniesienie zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych.

⁹ Dane PUP w Bełchatowie

¹⁰ Dane PUP w Bełchatowie

¹¹ Opracowanie własne M-GOPS w Żelowie

¹² Dane PUP w Bełchatowie

Narzędzia aktywizacji i przeciwdziałania problemowi bezrobocia:

- Szkolenia zawodowe/bony szkoleniowe
- Staże/bony stażowe
- Przygotowanie zawodowe dorosłych
- Prace społecznie użyteczne
- Prace interwencyjne
- Roboty publiczne
- Jednorazowe środki na uruchomienie własnej działalności gospodarczej
- Podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych
- Bony na zasiedlenie
- Podjęcie zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne ze środków PFRON/w zakładach pracy chronionej
- Szkolenia kompetencji i umiejętności niezbędnych do reintegracji z rynkiem pracy

W latach 2008-2015 na terenie Gminy Żelów zrealizowano projekt systemowy M-GOPS w Żelowie „Szansa na pracę – aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach projektu 243 podopiecznych M-GOPS zostało objętych kompleksowym wsparciem szkoleniowo-doradczym skierowanym na nabycie kompetencji społecznych i kwalifikacji zawodowych niezbędnych do pełnej reintegracji z rynkiem pracy.

5. Usługi społeczne

Pod pojęciem usług społecznych przyjęło się rozumieć działalność społecznie użyteczną nakierowaną wprost na człowieka, zarówno na jego potrzeby materialne jak i duchowe. Efektem świadczenia usług społecznych nie są bezpośrednio majątkowe, fizyczne wartości użytkowe. Mają zasadniczo charakter nierynkowy i są finansowane lub współfinansowane przez organy administracji publicznej. Do tej grupy należy zaliczyć w szczególności usługi edukacyjne, kulturalne, socjalne, zdrowotne oraz z zakresu bezpieczeństwa publicznego.

• Oświata i kultura

Gmina Żelów dysponuje rozwiniętym systemem usług oświatowych na każdym poziomie kształcenia.

Na terenie Gminy funkcjonują 3 placówki wychowania przedszkolnego, 5 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz 4 punkty przedszkolne. Na koniec 2014 roku z usług wychowania przedszkolnego korzystało 470 dzieci. System szkolnictwa podstawowego dla 876 uczniów realizowany jest w 5 szkołach podstawowych. Na terenie Gminy funkcjonują 2 szkoły gimnazjalne z 446 uczniami, 1 ponadgimnazjalna zasadnicza szkoła zawodowa z 136 uczniami oraz 1 liceum ogólnokształcące z 151 uczniami.

Zadania propagowania szeroko pojętej kultury wdraża Dom Kultury w Żelowie poprzez prowadzenie działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne mieszkańców. Działalność statutowa obejmuje realizację zdarzeń kulturalnych, wydarzeń muzycznych, literackich, teatralnych oraz utrwalania dziedzictwa kulturowego regionu. Cykliczną imprezą Domu Kultury jest organizacja corocznych Dni Żelowa, Koncertów Noworocznych oraz Letnich Koncertów Festiwalowych.

Mieszkańcy Gminy Żelów mają do dyspozycji 3 placówki biblioteczne z księgozbiorem obejmującym 39894 woluminów. Łączna ilość czytelników w roku 2014 wyniosła 2031.¹³

Wartość wydatków Gminy na 2014 r. na „Oświatę i wychowanie” wyniosła 15 277 088 zł, natomiast na „Kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego” wyniosła 993 308,22 zł¹⁴

- **Opieka zdrowotna**

Świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej mieszkańcy Gminy Żelów mogą realizować w 3 placówkach podstawowej opieki zdrowotnej -1 SPZOZ w Żelowie z filią w Wygiełzowie oraz 2 NZOZ-y. Oferta tych placówek obejmuje usługi zdrowotne z zakresu medycyny rodzinnej, medycyny pracy, ginekologii, onkologii, neurologii oraz przeprowadzają badania diagnostyczne. Szerszy dostęp do specjalistycznej opieki medycznej oraz rehabilitacji możliwy jest poprzez gabinety prywatne, powiatowe i wojewódzkie zakłady opieki zdrowotnej.

Na terenie Gminy działa Środowiskowy Dom Samopomocy w Walewicach, który udziela wsparcia społecznego osobom psychicznie chorym, upośledzonym umysłowo oraz wykazującym inne przewlekłe schorzenia psychiczne. Zakres wsparcia podopiecznych obejmuje: usługi psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne, terapii zajęciowej, pielęgniarstwa, opiekuńcze oraz fizjoterapeutyczne.

W 2014 r. na „Ochronę zdrowia” wydatkowano z budżetu Gminy kwotę 381 718,57 zł¹⁵

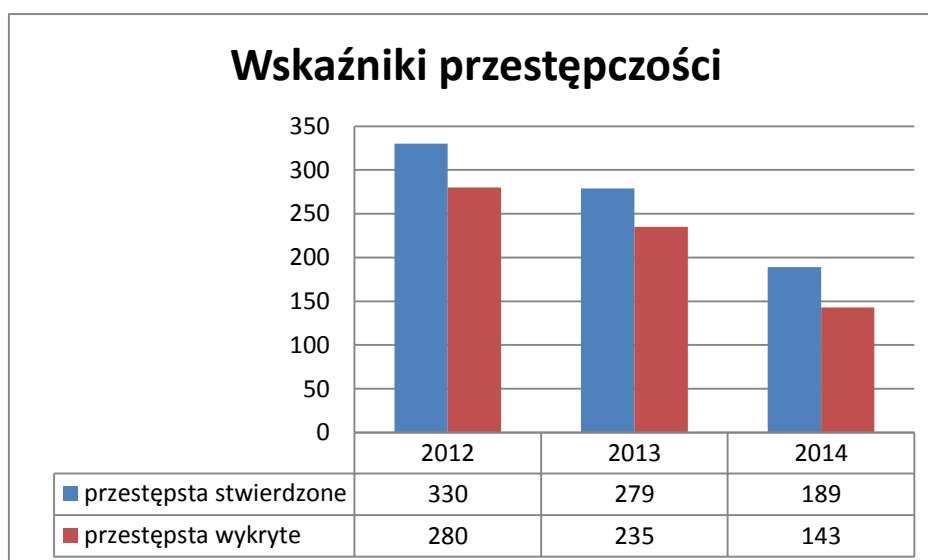
- **Bezpieczeństwo publiczne**

Za utrzymanie porządku i bezpieczeństwa publicznego odpowiada Komenda Powiatowa w Bełchatowie oraz Komisariat Policji w Żelowie. Działania Policji skupiały się wokół zabezpieczenia ładu społecznego oraz indywidualnego poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy w formie działań prewencyjnych i interwencyjnych. Skuteczność działań Policji wyrażona we wskaźnikach wykrywalności przestępstw pozwala na skonstruowanie wniosku, że poziom bezpieczeństwa na terenie Gminy w przeciągu ostatnich lat stale wzrasta.

¹³ Bank Danych Lokalnych

¹⁴ Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Żelów za 2014 r.

¹⁵ Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Żelów za 2014 r.

* Sprawozdania z działalności Komisariatu Policji w Żelowie oraz informacja o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego za lata 2012-2014.

Działania Policji skierowane były także na eliminację lub ograniczenie patologii rodzinnych i społecznych. Na podstawie przeprowadzonych interwencji oraz ustaleń własnych, rodziny w których występuje przemoc domowa obejmowano nadzorem w ramach tzw. „Niebieskiej Karty” (łącznie w latach 2012-2014: 79 „Niebieskich Kart”) Na podstawie zgromadzonego materiału w ramach niebieskich kart lub złożonych zawiadomień wszczynano postępowania przygotowawcze w sprawie przemocy domowej (łącznie w latach 2012-2014: 39 wszczętych postępowań).

W opisywanym okresie dla 25 osób nadużywających alkoholu skierowano wnioski o leczenie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żelowie.

O przestępstwa przewidziane w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii przeprowadzono 17 postępowań, w toku których stwierdzono 19 przestępstw¹⁶.

Ważną instytucją bezpieczeństwa publicznego są jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Na terenie Gminy Żelów działa 17 jednostek OSP, które są zrzeszone w Gminnym Związku OSP, w tym 14 jednostek typu S posiadających wozy bojowe z pełnym wyposażeniem oraz 3 jednostki typu M posiadające motopompy. Obszar ich działania obejmuje realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. W 2014 roku na terenie Miasta i Gminy Żelów zanotowano łącznie 349 zdarzeń, w tym 141 pożarów i 201 miejscowych zagrożeń. Sam tylko OSP Żelów interweniował 202 razy.

Wysokość wydatków poniesionych z budżetu Gminy na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w 2014 r. wyniosło 547 208,47 zł¹⁷.

¹⁶ Sprawozdania z działalności Komisariatu Policji w Żelowie oraz informacja o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego za lata 2012-2014.

¹⁷ Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Żelów za 2014 r.

• **Pomoc społeczna**

Podstawową instytucją wsparcia rodzin i osób pozostających w trudnej sytuacji życiowej jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelowie, który realizuje zadania własne Gminy z zakresu pomocy społecznej:

- ✓ udzielanie schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego
- ✓ praca socjalna
- ✓ organizowanie i świadczenie usługi opiekuńczych
- ✓ dożywianie dzieci
- ✓ sprawienie pogrzebu
- ✓ kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych
- ✓ opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Struktura decyzji administracyjnych M-GOPS Żelów	2012	2013	2014
Ogółem	4893	5038	4754
zasiłki stałe	208	77	91
zasiłki okresowe	665	693	847
zasiłki celowe	1654	1518	1350
Schronienie	14	21	11
domy pomocy społecznej	76	72	54
usługi opiekuńcze	84	62	81
program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania	1895	2316	2008
kierowanie do ośrodków wsparcia	80	93	42
pomoc rzeczowa	180	180	186
sprawienie pogrzebu	2	1	3
zdarzenie losowe	7	2	6
składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby, z którymi zawarto kontrakt socjalny	10	3	5
wynagrodzenie za sprawowanie opieki	13	6	6
prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	5	12	26

* dane własne M-GOPS w Żelowie – roczne sprawozdania z działalności

Powyższa statystyka wskazuje, że podstawą zabezpieczenia podopiecznych jest wypłata zasiłków oraz pomoc w formie dożywiania. Jednakże nie mniej ważnym narzędziem pomocy jest świadczenie pracy socjalnej. Praca socjalna ukierunkowana jest na rozwiązywanie różnych problemów osób lub rodzin. Celem pracy socjalnej jest doprowadzenie przy wykorzystaniu

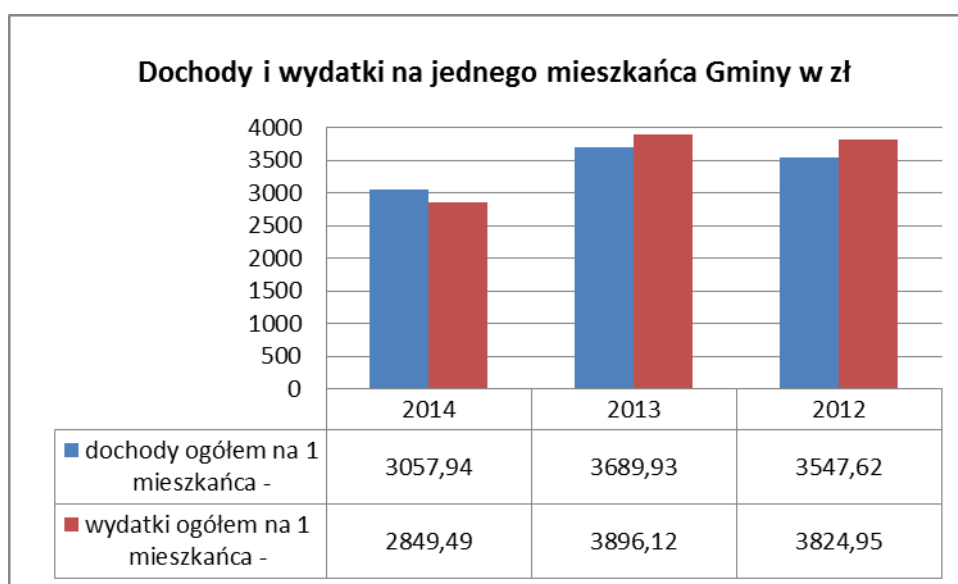
zasobów własnych podopiecznych do osiągnięcia stanu, w którym osoby te będą mogły samodzielnie funkcjonować w społeczności lokalnej oraz wypełniać role społeczne, rodzinne i zawodowe. Istotnym elementem takiego podejścia jest stosowanie kontraktu socjalnego stanowiącego pisemną umowę pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej, a pracownikiem socjalnym. Umowa ta definiuje sposób współdziałania na rzecz rozwiązania problemów osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej.

M-GOPS podejmuje także ponadstandardowe formy wsparcia podopiecznych poprzez realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (projekty systemowe). Projekty te obejmują instrumenty aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej oraz mają na celu wyposażenie Uczestników w kwalifikacje i kompetencje niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym oraz w konsekwencji wyjścia poza system pomocy społecznej.

W budżecie Gminy Żelów na wydatki związane z „Pomocą Społeczną” w 2014 r. wydatkowano kwotę 11 258 242,04 zł¹⁸

6. Budżet Gminy

Zgodnie ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2014 rok, Gmina Żelów zamknęła rok budżetowy dochodami w wysokości 46 260 498,87 zł, zaś wydatkami na poziomie 43 107 054,54 zł. Dochody własne Gminy wyniosły 17 844 213,31 zł, natomiast dotacje i subwencje wyniosły 28 416 285,50 zł. Gmina sfinansowała wydatki inwestycyjne na poziomie 4 217 831,88 zł. Największy udział w strukturze wydatków zajmowało finansowanie „Oświaty i wychowania” z kwotą 15 277 088 zł. Na miejscu drugim z kwotą 11 258 242,04 zł uplasowały się wydatki na „Opiekę społeczną”. Natomiast miejsce trzecie z kwotą 4 583 056,38 zł zajmowały wydatki na „Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska”

*Bank Danych Lokalnych 2012-2014

¹⁸ Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Żelów za 2014 r.

W 2014 r. ramach finansowania działań skierowanych na eliminację lub ograniczanie skutków patologii społecznych w zakresie zwalczania narkomanii, przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie wydatkowano kwotę 103 800,50 zł. Wydatki te zostały sfinansowane z wpływów z tytułu opłat za korzystanie z koncesji na sprzedaż wyrobów alkoholowych¹⁹.

Ranking zamożności jednostek samorządu terytorialnego publikowanego przez czasopismo „Wspólnota” w 2014 r. sytuuje gminę Żelów na 439 miejscu spośród 580 gmin miejsko-wiejskich w kraju z dochodem per capita 2375,12 zł. W stosunku do roku 2013 stanowi to wzrost o 58 miejsc rankingowych.

7. Jakość życia w ujęciu badania opinii mieszkańców Gminy

Istotnym elementem obiektywizacji tez i założeń Strategii jest wnikliwe badanie danych zastanych (głównie statystycznych) oraz szeroka konsultacja społeczna. Konsultacja ta obejmuje zarówno instytucje i organizacje zajmujące się problematyką społeczną, jak i podmiot badania czyli społeczeństwo.

Badanie opinii społecznej zrealizowano poprzez przeprowadzenie anonimowej ankiety dotyczącej różnorodnych aspektów życia, definiowania problemów społecznych oraz proponowania ich rozwiązań. Struktura respondentów odzwierciedla pełny przekrój społeczeństwa Gminy. Grupa ta jest zróżnicowana pod względem płci, wieku, wykształcenia, miejsca zamieszkania oraz statusu na rynku pracy. Łącznie w badaniu ankietowym udział wzięły 202 osoby w opisaney poniżej strukturze.

Płeć	Kobieta	Mężczyzna
	147	53

*Ankieta badania opinii społecznej mieszkańców Gminy Żelów – październik 2015 r.

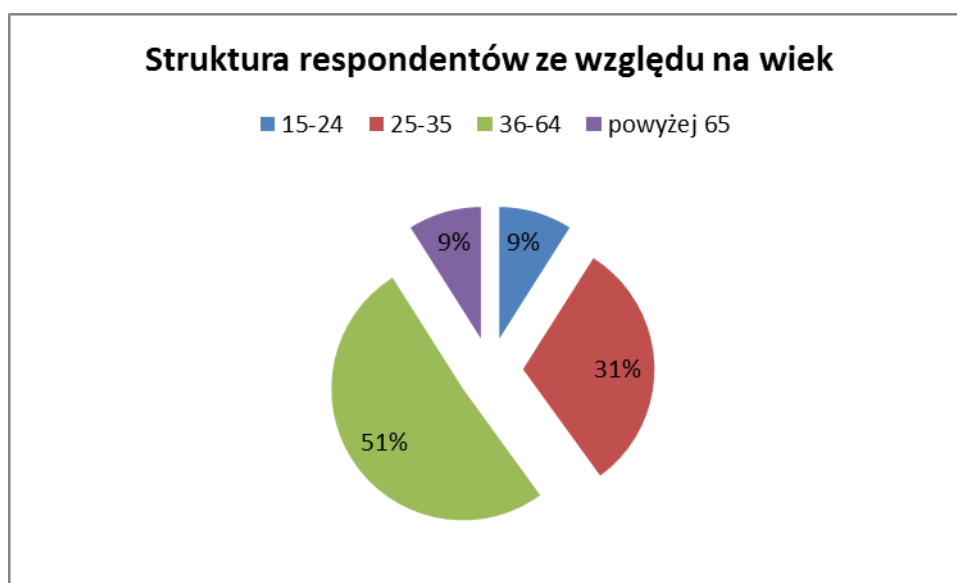
¹⁹ Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Żelów za 2014 r.

Obszar zamieszkania	Miasto	Wieś
	123	69

* Ankieta badania opinii społecznej mieszkańców Gminy Żelów – październik 2015 r.

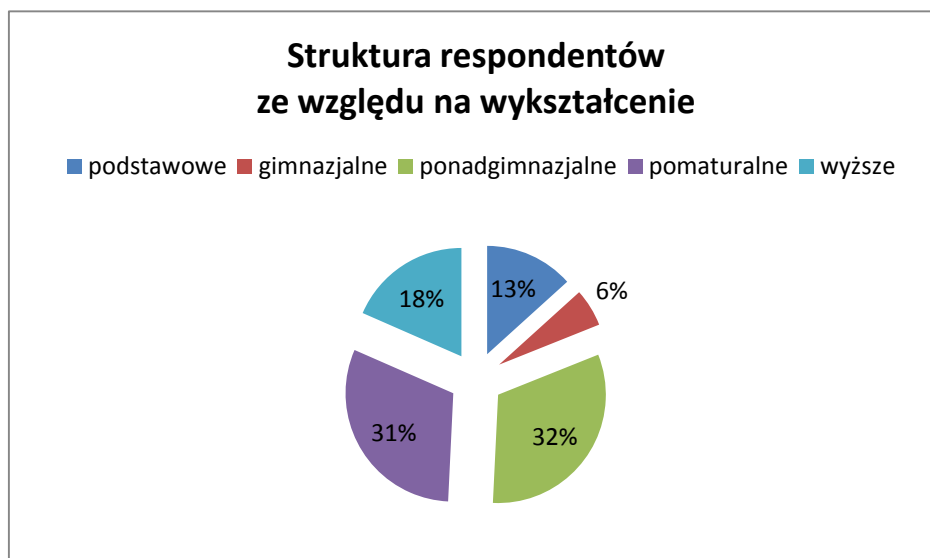
Wiek	15-24	25-35	36-64	Powyżej 65 lat
	18	62	102	18

*Ankieta badania opinii społecznej mieszkańców Gminy Żelów – październik 2015 r.

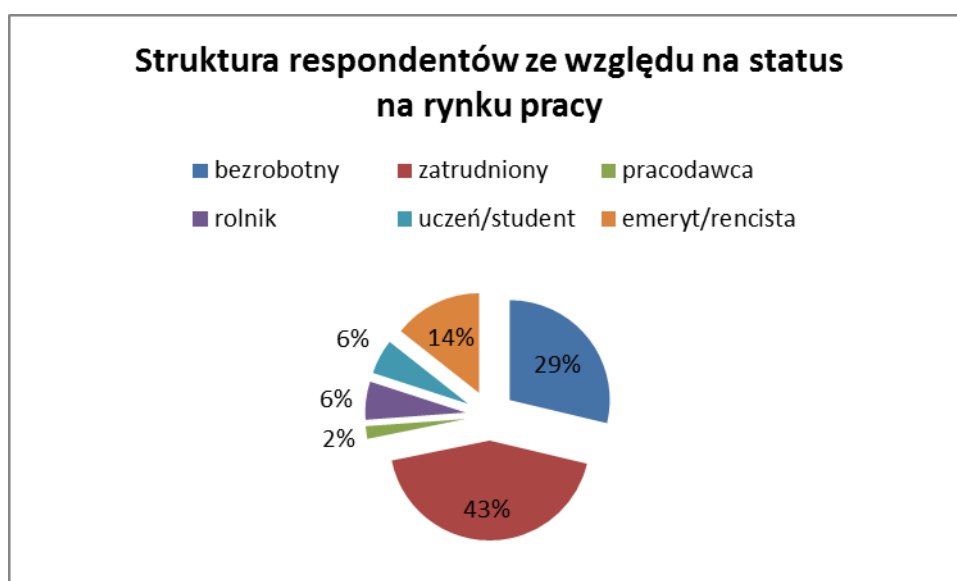
GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE ŻELÓW NA LATA 2016-2020

Wykształcenie	Podstawowe	Gimnazjalne	Ponadgimnazjalne	Pomaturalne	Wyższe
	26	11	62	60	36

*Ankieta badania opinii społecznej mieszkańców Gminy Żelów – październik 2015 r.

Status na rynku pracy					
Bezrobotny	Zatrudniony	Pracodawca	Rolnik	Uczeń/Student	Emeryt/Rencista
56	84	4	12	11	28

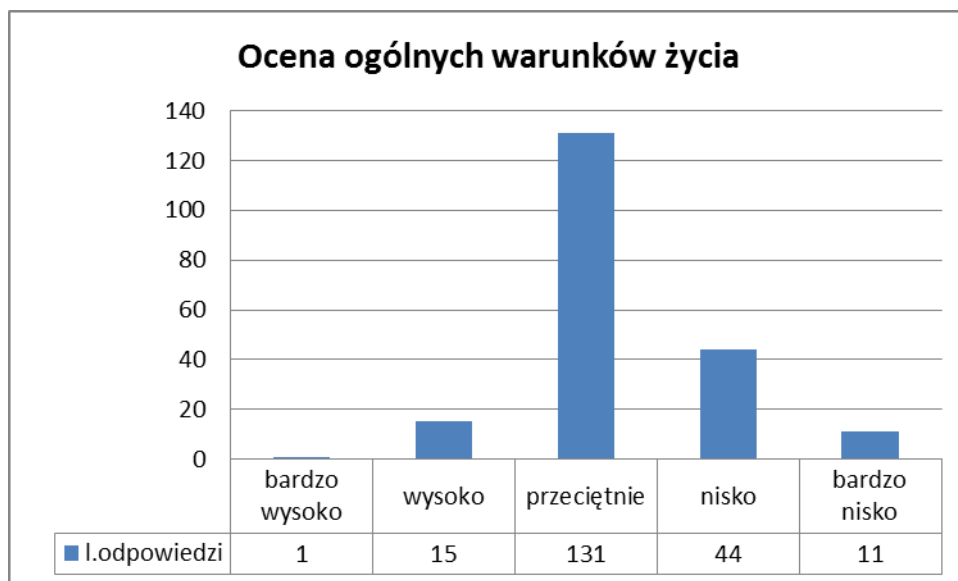

*Ankieta badania opinii społecznej mieszkańców Gminy Żelów – październik 2015 r.

Na podstawie analizy powyższych danych można stwierdzić, że w grupie respondentów dominowały kobiety zamieszkałe w mieście, w wieku 36-64 lat z wykształceniem ponadgimnazjalnym, aktywne na rynku pracy – zatrudnione.

- Społeczna ocena ogólnych warunków życia w Gminie

Pytanie ankietowe dotyczące oceny ogólnych warunków życia skonstruowane zostało z myślą o uzyskaniu odpowiedzi „instynktownej” opisującej wrażenie ogólne bez odnoszenia się do szczegółów oceny. Na pytanie nr 1 w brzmieniu „Jak Pan/Pani ocenia ogólne warunki życia mieszkańców Miasta i Gminy Żelów” Respondenci udzielali tylko jednej odpowiedzi przy użyciu skali bardzo wysoko – wysoko – przeciętnie – nisko - bardzo nisko

*Ankieta badania opinii społecznej mieszkańców Gminy Żelów – październik 2015 r.

Powyższy wykres obrazujący wyniki badania ankietowego, wskazuje że wśród mieszkańców Miasta i Gminy Żelów znacząco dominuje „przeciętna” ocena ogólnych warunków życia.

- Społeczna ocena wybranych aspektów życia w Gminie

Niniejsza część badania ankietowego skierowana była na pozyskanie szczegółowych opinii na temat zadowolenia mieszkańców z wybranych aspektów życia. Wybrano obszary związane z poczuciem komfortu obywatelskiego, usług społecznych, rynku pracy, możliwości rozwoju edukacyjnego oraz poziomu identyfikacji funkcjonowania gminy. Respondenci odpowiedzieli na pytanie „Jaki jest Pana/Pani poziom zadowolenia z następujących aspektów życia na terenie Miasta i Gminy Żelów” przy pomocy 21 pytań szczegółowych, przy każdym udzielając tylko jednej odpowiedzi przy użyciu skali bardzo wysoko – wysoko – przeciętnie – nisko - bardzo nisko. W toku badania ankietowego uzyskano poniższe odpowiedzi.

Kategoria	Bardzo wysoki	Wysoki	Przeciętny	Niski	Bardzo niski
Lokalny rynek pracy	3	5	41	83	69

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE ŻELÓW NA LATA 2016-2020

Usługi pomocy społecznej	10	72	90	23	1
Usługi opieki zdrowotnej (lekarze, ośrodki zdrowia)	1	22	121	37	17
Bezpieczeństwo mieszkańców	2	28	103	44	21
Warunki mieszkaniowe	2	16	92	63	24
Stan dróg	5	50	81	43	19
Komunikacja publicznymi środkami transportu	2	16	74	62	40
Edukacja przedszkolna	16	80	74	19	5
Szkolnictwo podstawowe	18	85	80	9	2
Szkolnictwo gimnazjalne	14	82	85	11	2
Szkolnictwo ponadgimnazjalne	12	67	90	22	2
Dostępność do kultury i rozrywki (biblioteka, koncerty, wystawy)	12	50	74	40	20
Dostępność do sportu i rekreacji (place zabaw, szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, boiska sportowe)	11	31	72	58	25
Dostępność poradnictwa specjalistycznego (prawne, psychologiczne itp.)	3	37	65	70	21
Dostępność do handlu i usług	21	51	95	17	9
Dostępność do Internetu	23	63	55	41	11
Dostęp do informacji nt. bieżących wydarzeń w Gminie	6	56	81	34	18
Promocja i wizerunek zewnętrzny Gminy	7	43	91	45	9
Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	2	19	71	73	31
Organizacja imprez cyklicznych w Gminie	7	23	79	57	30
Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym Gminy	1	14	78	60	44

*Ankieta badania opinii społecznej mieszkańców Gminy Żelów – październik 2015 r.

Analiza danych liczbowych przedstawionych w powyższej tabeli wskazuje, że odpowiedzi respondentów stanowią rozwinięcie i nawiązanie do „przeciętnej” oceny ogólnych warunków życia na terenie Gminy. Żadne z pytań szczegółowych nie zyskało przeważającej liczby odpowiedzi w kategorii „bardzo nisko” lub „bardzo wysoko”.

Najwięcej ocen bardzo wysokich uzyskały kategorie:

Dostępność do Internetu – 23

Dostępność do handlu i usług – 21

Szkolnictwo podstawowe – 18

Edukacja przedszkolna – 16

Szkolnictwo gimnazjalne – 14

Najwięcej ocen wysokich uzyskały kategorie

Szkolnictwo podstawowe – 85

Szkolnictwo gimnazjalne – 82
Edukacja przedszkolna – 80
Usługi pomocy społecznej – 72
Szkolnictwo ponadgimnazjalne – 67

Najwięcej ocen przeciętnych uzyskały kategorie:
Usługi opieki zdrowotnej (lekarze, ośrodki zdrowia) – 121
Bezpieczeństwo mieszkańców – 103
Dostępność do handlu i usług – 95
Warunki mieszkaniowe - 92
Promocja i wizerunek zewnętrzny Gminy - 91

Najwięcej ocen niskich zyskały kategorie:
Lokalny rynek pracy – 83
Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe) - 73
Dostępność do poradnictwa specjalistycznego – 70
Warunki mieszkaniowe – 63
Komunikacja publicznymi środkami transportu – 62

Najwięcej ocen bardzo niskich zyskały kategorie:
Lokalny rynek pracy – 69
Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym - 44
Komunikacja publicznymi środkami transportu – 40
Organizacja wolnego czasu (koła zainteresowań, kluby sportowe) - 31
Organizacja cyklicznych imprez w Gminie – 30

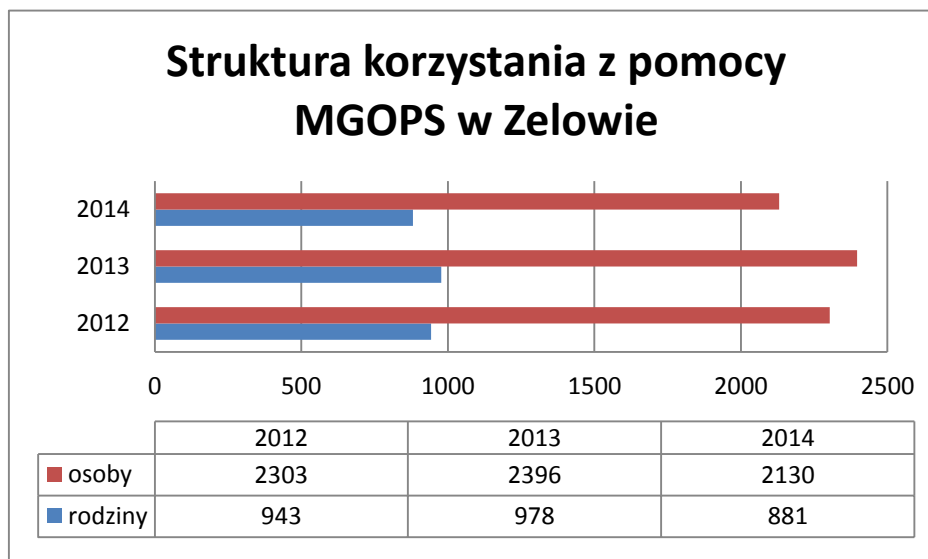
Na podstawie powyższej analizy można przedstawić wnioski, że największy poziom zadowolenia mieszkańców Gminy dotyczy systemu edukacji na wszystkich dostępnych poziomach kształcenia, infrastruktury handlowej oraz dostępności Internetu. Mieszkańcy deklarują niski i bardzo niski poziom zadowolenia z funkcjonowania lokalnego rynku pracy oraz komunikacji publicznymi środkami transportu. Mieszkańcy zdają sobie sprawę ze swojej niskiej partycypacji w życiu publicznym Gminy jednocześnie nisko oceniając funkcjonowanie gminy w tym aspekcie.

V. Problemy społeczne w ujęciu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej²⁰

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

²⁰ Opracowanie na podstawie Sprawozdań z działalności M-GOPS w Żelowie za lata 2012 -2014

Prawo do wsparcia udzielanego przez M-GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które od października 2015 ustalono na poziomie 634 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 514 zł na osobę w rodzinie.

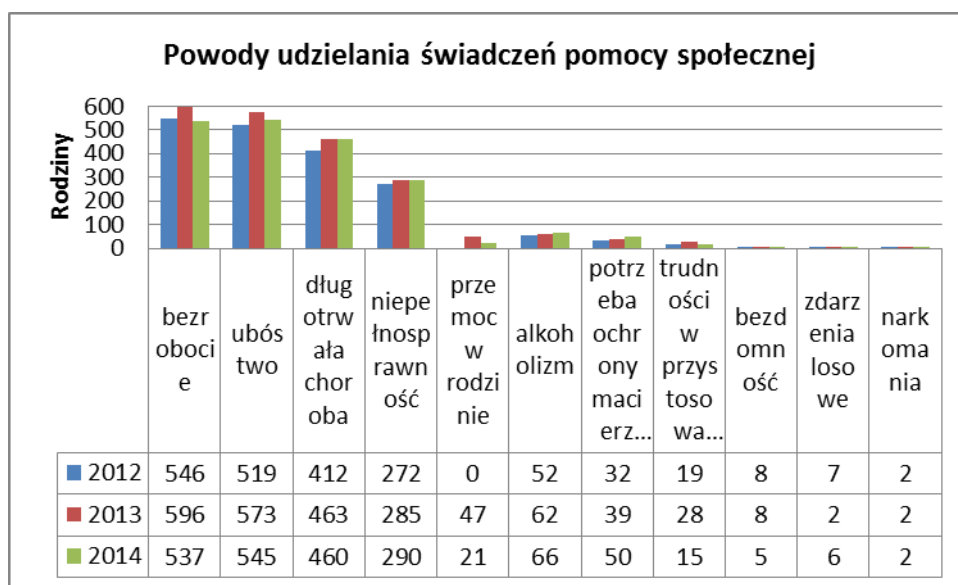
*Sprawozdania z działalności M-GOPS w Żelowie za lata 2012-2014

Z powyższego zestawienia wynika, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej wzrosła nieznacznie w 2013 r., natomiast w roku 2014 uległa wyraźnemu obniżeniu. Odsetek liczby osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy wynosił kolejno w 2012 r. – 15,2 %, 2013 r. – 15,8 % oraz w 2014 r. – 14,06%.

Problemy społeczne, z powodu których udzielana jest pomoc są wskazane w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej. W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy jest wystąpienie kilku przesłanek uprawniających do korzystania ze świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych) w jednym środowisku.

Podstawową jednostką wsparcia w systemie pomocy społecznej jest rodzina. Znaczną grupę klientów M-GOPS w Żelowie stanowią rodziny, które borykają się z trudnościami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Bezradność ta wynika z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Pomoc M-GOPS w takich przypadkach zmierza do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach

kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m. in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemach wychowawczych w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniających się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości. Od 2013 roku M-GOPS w Żelowie wspiera rodziny dysfunkcyjne poprzez zatrudnienie asystenta rodziny. W 2013 roku asystent rodziny objął pomocą 10 rodzin, w tym 44 dzieci, natomiast w roku 2014 13 rodzin, w tym 50 dzieci.

*Sprawozdania z działalności M-GOPS w Żelowie za lata 2012-2014

Z powyższego zestawienia wynika, że głównym powodem przyznawania pomocy społecznej przez M-GOPS w Żelowie jest bezrobocie. Dezaktywacja zawodowa generuje istotne deficyty osobiste, rodzinne i społeczne. W perspektywie indywidualnej jest to przede wszystkim spadek poczucia własnej wartości, brak motywacji do działania, izolacja społeczna. W perspektywie funkcjonowania rodziny jest to niemożność zabezpieczenia bytu materialnego, która skłania do korzystania z pomocy instytucji zewnętrznych. Brak pracy przekłada się także na zaburzenie tradycyjnego modelu działania rodziny opartego na autorytecie rodziców jako gwaranta bezpieczeństwa finansowego rodziny. Frustracja osób bezrobotnych przekłada się często na tendencję do nadużywania alkoholu oraz zachowania agresywne. W przypadku bezrobocia długotrwałego czynniki te utrwalać się powodując uzależnienie od systemu pomocy.

M-GOPS w Żelowie podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania i ograniczania skutków bezrobocia. Osoby bezrobotne uzyskują wsparcie w formie świadczeń pieniężnych (zasiłki), niepieniężnych (pomoc rzeczowa), w formie pracy socjalnej oraz poprzez realizację projektu systemowego z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Na drugim miejscu wśród powodów przyznania świadczeń pomocy społecznej M-GOPS w Żelowie występuje ubóstwo. Ubóstwo jest definiowane jako sytuacja, w której jednostka (osoba, rodzina, gospodarstwo domowe) nie dysponuje wystarczającymi środkami pozwalającymi na zaspokojenie jej potrzeb. Ludzie żyją w ubóstwie jeżeli ich dochód i zasoby są tak niskie, że uniemożliwią im to osiągnięcie poziomu życia uznawanego w ich społeczeństwie za minimalnie akceptowalny. Są oni często wykluczeni i zmarginalizowani w stosunku do aktywności (gospodarczych, społecznych i kulturalnych), które są normą dla innych, a ich dostęp do praw podstawowych może być ograniczony. Czynnikiem szczególnie sprzyjającym występowaniu zjawiska ubóstwa jest bezrobocie, wielodzietność, niezaradność i niskie kwalifikacje zawodowe.

M-GOPS w Żelowie podejmuje działania na rzecz ograniczania skutków ubóstwa poprzez kompleksowe wsparcie rodzin poprzez udzielanie pomocy finansowej oraz rzeczowej. Istotnym czynnikiem tego wsparcia jest realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W ramach tego programu:

- w 2012 r. wydatkowano kwotę 406 304,00 zł na opłacenie posiłków dla 449 dzieci oraz 134 osób dorosłych, wypłacono zasiłki celowe na żywność dla 570 rodzin
- w 2013 r. wydatkowano kwotę 471 956,00 zł na opłacenie posiłków dla 489 dzieci oraz 137 osób dorosłych, wypłacono zasiłki celowe na żywność dla 580 rodzin
- w 2014 r. wydatkowano kwotę 461 951,00 zł na opłacenie posiłków dla 467 dzieci oraz 117 osób dorosłych, wypłacono zasiłki celowe na żywność dla 510 rodzin

Kolejną pozycję na liście przyczyn udzielania świadczeń pomocy społecznej stanowi długotrwała choroba. Długotrwała choroba oznacza utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie w pełni sprawnego funkcjonowania w środowisku z uwagi na stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy.

M-GOPS w Żelowie wspiera także osoby w formie pomocy usługowej, instytucjonalnej oraz finansowej. Osoby dotknięte problemem długotrwałej choroby, które nie są w stanie zaspokoić we własnym zakresie codziennych potrzeb życiowych mają zapewnioną pomoc w formie usług opiekuńczych. W roku 2012 pomocą usługową objęto 45 osób, w roku 2013 - 44 osoby, w roku 2014 – 45 osób. W ramach usług opiekuńczych zapewniono klientom pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację zleconą przez lekarza oraz w miarę możliwości aktywność społeczną.

Osoby wymagające całodobowej opieki ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność niezdolne do samodzielnego funkcjonowania, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych korzystały z opieki instytucjonalnej. Klienci M-GOPS przebywali w domach pomocy społecznej w Bełchatowie, Zabłotach, Sieradzu, Drzewicy, Wronikowie, Biskupicach oraz Przedbórz-Tarasie, Gostkowie. Odpłatność za pobyt w DPS ponosili mieszkańcy, częściowo rodzina i Gmina. Z tej formy wsparcia w 2012 r. skorzystało 29 osób, w 2013 r. – 32 osoby, w 2014 r. – 36 osób. Istotnym miejscem integracji osób cierpiących w skutek długotrwałych chorób i zaburzeń psychicznych jest Środowiskowy Dom Samopomocy w Walewicach, który obejmuje wsparciem 60 osób (uczestników) powyżej 18 roku życia (obojsza płci) z terenu miasta i gminy Żelów.

Kolejnym istotnym powodem przyznawania świadczeń pomocy społecznej jest niepełnosprawność. Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definicja osoby niepełnosprawnej brzmi: „Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej”. Dysfunkcjonalność osób niepełnosprawnych często prowadzi do zjawiska wykluczenia z życia zawodowego i społecznego. Niepełnosprawność jest jednym z powodów, dla których udzielana jest pomoc, zarówno w zakresie ustawy o pomocy społecznej jak i w zakresie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wsparcie osób niepełnosprawnych ma charakter finansowy, usługowy i opiekuńczy podobnie jak w przypadku osób chorych długotrwale. Istotnym elementem wsparcia jest także praca socjalna na rzecz włączenia społecznego osób dotkniętych niepełnosprawnością. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych mają na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, inicjowanie kontaktów rodzinnych oraz podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobą wymagającą takiej pomocy, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby niepełnosprawnych, a także rozpowszechnienie idei wolontariatu, wsparcie osób niepełnosprawnych w dostępie do przysługujących uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Żelów działa Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi pracownicy m.in. M-GOPS w Żelowie. Zespół Interdyscyplinarny ustala strategię działania wobec rodzin borykających się z problemem przemocy domowej. W latach 2012-2014 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 63 „Niebieskie Karty” dotyczące podejrzenia o występowanie przemocy domowej, w tym 17 zgłoszeń z M-GOPS w Żelowie.

Alkoholizm – jedna z przyczyn przyznawania świadczeń pomocy społecznej w Żelowie - stanowi poważny problem natury medycznej i społecznej. Dotyczy bowiem nie tylko osoby uzależnionej od alkoholu, ale też wszystkich bliskich. W rodzinach z problemem alkoholowym obserwuje się niezaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dzieci. W konsekwencji powoduje ich większą podatność na niedostosowanie społeczne. Można wręcz mówić o zjawisku „dziedziczenia alkoholizmu”. Działania M-GOPS w związku z problemem alkoholizmu mają charakter komplementarny do pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W latach 2012-2014 pracownicy socjalni złożyli do Komisji 17 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. Zakres pomocy społecznej skupia się wokół podjęcia terapii przez osobę uzależnioną oraz złagodzenia skutków dysfunkcji rodzinnych powstałych w jej środowisku poprzez wsparcie finansowe i rzeczowe.

VI. Problemy społeczne w ujęciu badania opinii mieszkańców Gminy

Problemy społeczne z perspektywy mieszkańców Gminy zostały zbadane poprzez uzyskanie odpowiedzi na 15 pytań głównych dotyczących definiowania, diagnozowania oraz sposobów rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy. Pytania miały charakter wielokrotnego wyboru (bez limitu wyboru) oraz wypowiedzi o charakterze otwartym. Opis struktury grupy respondentów zawarto w części IV.7.

Badanie obejmuje szerszą wypowiedź społeczną na temat przyczyn i sposobów rozwiązywania głównych problemów społecznych zdefiniowanych przez samych Respondentów oraz wskazanych przez analizę danych M-GOPS w Żelowie, jako głównej instytucji pomocy społecznej. Omówione zostaną zagadnienia – ubóstwa, bezrobocia, starzeniu się społeczeństwa, niepełnosprawności, problemów dzieci i młodzieży, głównych patologii i dysfunkcji społecznych.

- definiowanie problemów

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o zdefiniowanie głównych problemów społecznych poprzez odpowiedź na pytanie 3 „Jakie Pana/Pani zdaniem problemy społeczne występują najczęściej na terenie Miasta i Gminy Żelów?”. W toku badania ankietowego uzyskano poniższe odpowiedzi.

Nazwa problemu społecznego	Zaznaczenie odpowiedzi
Ubóstwo	112
Marginalizacja i wykluczenie społeczne	54
Przemoc w rodzinie	74
Alkoholizm	162
Narkomania, w tym dopalacze	71
Uzależnienia od współczesnych środków komunikacji (Internet, telefonia komórkowa, komputer)	81
Zaniedbanie rozwoju dziecka i młodzieży	49
Problemy opiekuńczo-wychowawcze	61
Potrzeba ochrony macierzyństwa	40
Bezrobocie	165
Niepełnosprawność	63
Długotrwała choroba	63
Starzenie się społeczeństwa	98
Emigracja zarobkowa osób młodych i wykształconych	109
Bezradność życiowa	75

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE ŻELÓW NA LATA 2016-2020

Bezdomność	35
Brak mieszkań	115
Wielodzietność	37
Samotne wychowywanie dzieci	47
Rozluźnienie więzi rodzinnych i społecznych	47
Przestępczość	43
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	25
Kłęski żywiołowe lub ekologiczne	17

*Ankieta badania opinii społecznej mieszkańców Gminy Żelów – październik 2015 r.

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najpoważniejszymi problemami społecznymi są w kolejności: bezrobocie, alkoholizm i brak mieszkań**. Kolejnymi ważnymi problemami wymagającymi interwencji są w kolejności: ubóstwo, emigracja zarobkowa osób młodych i wykształconych, starzenie się społeczeństwa, uzależnienia od współczesnych środków komunikacji, narkomania, bezradność życiowa i przemoc w rodzinie.

- wskazanie działań mających na celu eliminację lub ograniczenie problemów społecznych

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o zdefiniowanie działań mających na celu ograniczenie problemów społecznych poprzez odpowiedź na pytanie 4 „Jakie Pana/Pani zdaniem należy podjąć działania w celu zmniejszenia lub eliminacji problemów społecznych występujących na terenie Miasta i Gminy Żelów?”. W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

Promocja zatrudnienia oraz wspomaganie przedsiębiorczości w gminie	131
Wsparcie firm działających lokalnie w celu organizowania nowych miejsc pracy	132
Działania wspierające jakość edukacji, poprawę dostępności do usług społecznych i kulturalnych.	63
Wpływanie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej Gminy	64
Budowanie wizerunku oraz promocja atrakcyjności Gminy	58
Usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych	82
Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi	66
Stworzenie i wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: poradnictwo i działania interwencyjne	56
Mieszkania chronione, lokale socjalne	97
Likwidacja barier architektonicznych w instytucjach publicznych	39
Profilaktyka uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży	79
Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w trakcie dni wolnych od nauki w szkole	99
Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych	71
Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów	144
Bezpłatne porady specjalistów dla mieszkańców	100

Szkolenia umożliwiające podniesienie kwalifikacji zawodowych dla osób bezrobotnych	93
Organizacja prac społecznie użytecznych i robót publicznych	81
Organizacja imprez integracyjnych mających na celu aktywizację środowisk lokalnych	57
Działania na rzecz integracji i zwiększenia aktywności społecznej osób starszych	51
Wspieranie działania grup samopomocy	45
Budowa i modernizacja budynków służby zdrowia	49
Inne – jakie? „ściągnięcie inwestorów na teren gminy, żeby ludzie mieli pracę” „wspieranie systemu walki z alkoholizmem i narkomanią” „osoby, które dostają posiłki przez MOPS powinny to odrobić (roboty publiczne)” „większe zainteresowanie się przestępczością” „ubóstwo z własnej winy (lenistwo)” Budowa i modernizacja budynków z przeznaczeniem ich na mieszkania”	

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzem**a **najważniejszymi działaniami niezbędnymi do zmniejszenia lub eliminacji problemów społecznych są w kolejności: zwiększenie dostępu do porad lekarzy specjalistów, promocja zatrudnienia oraz wspomaganie przedsiębiorczości w Gminie, a także wsparcie firm działających lokalnie w celu organizowania nowych miejsc pracy.** Kolejnymi ważnymi działaniami będą: bezpłatne porady specjalistów dla mieszkańców, organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w trakcie dni wolnych od nauki w szkole, szkolenia umożliwiające podniesienie kwalifikacji zawodowych dla osób bezrobotnych, mieszkania chronione, lokale socjalne, organizacja prac społecznie użytecznych i robót publicznych, profilaktyka uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży.

- wskazanie instytucji odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów społecznych

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie instytucji odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów społecznych poprzez odpowiedź na pytanie 5 „Jakie Pana/Pani zdaniem Instytucje są odpowiedzialne za rozwiązywanie wskazanych powyżej problemów społecznych?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

Władze centralne – Rząd	98
Władze lokalne – Burmistrz	162
Radni	110
Organizacje kościelne i wyznaniowe	35
Organizacje pożytku publicznego – Stowarzyszenia i Fundacje	63
Jednostki systemu edukacji – szkoły	51
Policja	82
Powiatowy Urząd Pracy	126
Jednostki pomocy socjalnej – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	102
Osoby dotknięte problemem we własnym zakresie	36

Grupy samopomocy	18
Inne – jakie? „specjalnie do tego powołane instytucje pomocowe”	

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najważniejszymi Instytucjami odpowiedzialnymi za rozwiązywanie problemów społecznych są w kolejności: Burmistrz, Powiatowy Urząd Pracy oraz Radni**. Jako kolejne instytucje respondenci wskazali: Jednostki Pomocy Społecznej, Rząd, Policję, Organizacje pożytku publicznego.

- badanie czynników ubóstwa

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie czynników generujących ubóstwo poprzez odpowiedź na pytanie 6 „Jakie Pana/Pani zdaniem czynniki powodują problem ubóstwa na terenie Miasta i Gminy Żelów?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

Bezrobocie	186
Uzależnienia	121
Niezaradność życiowa	116
Choroba	88
Niepełnosprawność	66
Bezdomność	39
Wielodzietność	64
Rozpad rodziny	45
Niskie dochody	139
Inne – jakie „niechęć ludzi do pracy” „lenistwa do podjęcia pracy” „brak kwalifikacji i możliwości uzyskania takich” „praca na czarno” „nielegalne zatrudnienie” „ludziom nie chce się pracować”	

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najważniejszymi czynnikami generującymi ubóstwo są w kolejności: bezrobocie, uzależnienia oraz niskie dochody**. Kolejne czynniki stanowią: niezaradność życiowa, choroba i niepełnosprawność.

- wskazanie środków zaradczych na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemu ubóstwa

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie czynników ograniczających problem ubóstwa poprzez odpowiedź na pytanie 7 „Jakie Pana/Pani zdaniem należy podjąć środki zaradcze na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemu ubóstwa na terenie Miasta i Gminy Żelów?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

środki materialne wspierania rodzin wielodzietnych i matek samotnie wychowujących dzieci	91
specjalistyczne poradnictwo na rzecz rodzin z dysfunkcjami	66
specjalistyczne poradnictwo na rzecz podnoszenia umiejętności i kompetencji życiowych	76
bezpłatne dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach	92
zwiększenie dostępu do opieki zdrowotnej	113
zwiększenie dostępności do zatrudnienia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy	174
terapię uzależnień	52
wzrost oferty szkoleń dla osób pozostających bez zatrudnienia w celu nabycia lub zmiany kwalifikacji zawodowych	91
wsparcie i promocja instytucji świadczących pomocy na rzecz osób pozostających w ubóstwie	61
Inne – jakie? „pomoc osobą faktycznie potrzebującym” „psychoterapia dla rodzin z problemami”	

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najważniejszymi czynnikami eliminującymi lub ograniczającymi ubóstwo są w kolejności: zwiększenie dostępności do zatrudnienia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, zwiększenie dostępu do opieki zdrowotnej oraz bezpłatne dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach.**

Następnie respondenci wymieniają: wzrost oferty szkoleń dla osób pozostających bez zatrudnienia w celu nabycia lub zmiany kwalifikacji zawodowych oraz środki materialne wspierania rodzin wielodzietnych i matek samotnie wychowujących dzieci.

- definiowanie problematyki osób starszych

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o zdefiniowanie problemów osób starszych poprzez odpowiedź na pytanie 8 „Jakie Pana/Pani zdaniem problemy dotyczą osoby starsze na terenie Miasta i Gminy Żelów?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

choroby	178
niepełnosprawność	123
samotność	149
niskie świadczenia emerytalno-rentowe	148
niska aktywność i marginalizacja społeczna	61
ograniczony dostęp do środków transportu	72
brak opieki ze strony rodziny	81
trudności w załatwianiu spraw urzędowych	88
utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów	128
brak lub niski kompetencje z zakresie umiejętności korzystania z nowoczesnych narzędzi komunikacji (telefon komórkowy, komputer, Internet, karty płatnicze itp.)	79

trudne warunki mieszkaniowe	59
zaburzone poczucie bezpieczeństwa	57
Inne – jakie? brak odpowiedzi	

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najpoważniejszymi problemami osób starszych są w kolejności: choroby, samotność, niskie świadczenia emerytalno-rentowe**. W statystyce problemów bardzo wysokie miejsca zajmują: utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów, niepełnosprawność oraz trudności w załatwianiu spraw urzędowych.

- wskazanie środków zaradczych na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemów osób starszych

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie środków zaradczych i ograniczających problemy osób starszych poprzez odpowiedź na pytanie 9 „Jakie Pana/Pani zdaniem należy podjąć środki zaradcze na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemów osób starszych na terenie Miasta i Gminy Żelów?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

zwiększenie dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej	125
zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej i rehabilitacji	159
zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych	120
tworzenie i wdrażania programów profilaktyki zdrowotnej	55
zwiększenie dostępu do usług prawnych	69
udostępnienie pomocy przy załatwianiu spraw urzędowych	123
wspieranie i promocja instytucji świadczących pomoc na rzecz osób starszych	96
tworzenie klubów seniorów	63
tworzenie i wdrażanie ofert edukacyjnych skierowanych do osób starszych np. Uniwersytet Trzeciego Wieku	51
działania na rzecz włączania osób starszych w życie społeczne	67
Inne – jakie? „od tego są fachowcy”	

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najpoważniejszymi czynnikami eliminacji lub ograniczenia problemów osób starszych są w kolejności: zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej i rehabilitacji, udostępnienie pomocy przy załatwianiu spraw urzędowych oraz zwiększenie dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej**. Następnie respondenci wskazują: zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych, wspieranie i promocja instytucji świadczących pomoc na rzecz osób starszych oraz zwiększenie dostępu do usług prawnych.

- definiowanie problematyki osób niepełnosprawnych

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o zdefiniowanie problemów osób niepełnosprawnych poprzez odpowiedź na pytanie 10 „Jakie Pana/Pani zdaniem problemy dotyczą osoby niepełnosprawne na terenie Miasta i Gminy Żelów?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

utrudniony dostęp do edukacji	48
utrudniony dostęp do zatrudnienia	139
utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i rehabilitacji	126
izolacja i wykluczenie społeczne	64
bariery komunikacyjne i architektoniczne	89
brak możliwości korzystania z pełni praw obywatelskich i społecznych	36
poczucie samotności i bezradności	109
brak dostępu do usług opiekuńczych	62
Inne – jakie?	
„brak świetlic gdzieby się osoby niepełnosprawne spotykały”	
„utrudniony dostęp do Internetu dla tych, którzy są niezamożni i nie mają go w domu”	

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najpoważniejszymi problemami osób niepełnosprawnych są w kolejności: utrudniony dostęp do zatrudnienia, utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i rehabilitacji oraz poczucie samotności i bezradności.** Kolejne pod kątem hierarchii wypowiedzi znalazły się: bariery komunikacyjne i architektoniczne, izolacja i wykluczenie społeczne oraz brak dostępu do usług opiekuńczych.

- wskazanie środków zaradczych na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemów osób niepełnosprawnych

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie środków zaradczych na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemów osób niepełnosprawnych poprzez odpowiedź na pytanie 11 „Jakie Pana/Pani zdaniem należy podjąć środki zaradcze na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemów osób niepełnosprawnych na terenie Miasta i Gminy Żelów?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

likwidacja barier w obiektach infrastruktury miejskiej	82
wspomaganie w poszukiwaniu miejsc pracy	143
pełen dostęp do opieki medycznej, rehabilitacji i pomocy społecznej	137
wzrost dostępu do usług opiekuńczych	87
zapewnienie równych szans w zakresie dostępu do edukacji, kultury, sportu	65
działania na rzecz włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami	83
wsparcie i promocja instytucji świadczących pomoc na rzecz osób z niepełnosprawnościami	80
Inne – jakie?	

„organizacja imprez integracyjnych dla zdrowych i chorych i się nauczą zdrowi akceptacji i tolerancji wobec osób niepełnosprawnych”

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najpoważniejszymi czynnikami eliminacji lub ograniczenia problemów osób niepełnosprawnych są w kolejności: wspomaganie w poszukiwaniu miejsc pracy, pełen dostęp do opieki medycznej, rehabilitacji i pomocy społecznej oraz wzrost dostępu do usług opiekuńczych.** Jako mniej istotne zostały wymienione: działania na rzecz społecznego włączenia osób z niepełnosprawnościami, likwidacja barier w obiektach infrastruktury miejskiej oraz wsparcie i promocja instytucji świadczących pomoc na rzecz osób z niepełnosprawnościami

- definiowanie problemów dzieci i młodzieży

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o zdefiniowanie problemów dzieci i młodzieży poprzez odpowiedź na pytanie 12 „Jakie Pana/Pani zdaniem negatywne zjawiska społeczne dotyczą dzieci i młodzież na terenie Miasta i Gminy Żelów?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

brak pozytywnych wzorców i autorytetów moralnych	90
przemoc domowa	76
stosowanie używek – alkohol i papierosy	141
stosowanie narkotyków i dopalaczy	97
uzależnienie od komputera, internetu, telefonu komórkowego	126
brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu	114
chuligaństwo i przestępczość	78
demoralizacja	70
bezproduktywne spędzanie wolnego czasu	120
ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych	81
zaniedbanie wychowawcze	53
niska aktywność społeczna	82
Inne – jakie? „nie ma komu wychowywać młodzieży i pokazywać im właściwych wzorców i ideałów”	

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najpoważniejszymi negatywnymi zjawiskami społecznymi dotyczącymi dzieci i młodzież są w kolejności: stosowanie używek – alkohol i papierosy, uzależnienie od komputera, Internetu i telefonu komórkowego oraz bezproduktywne spędzanie wolnego czasu.** Biorąc pod uwagę ilość odpowiedzi równie istotnymi problemami są: brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu, stosowanie narkotyków i dopalaczy oraz brak pozytywnych wzorców i autorytetów moralnych.

- wskazanie środków zaradczych na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemów społecznych dotyczących dzieci i młodzież

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie środków eliminacji lub ograniczenia problemów dzieci i młodzieży poprzez odpowiedź na pytanie 13 „Jakie Pana/Pani zdaniem należy podjąć środki zaradcze na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemów społecznych dotyczących dzieci i młodzież na terenie Miasta i Gminy Żelów?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji poprzez zapewnienie pomocy jej członkom	75
poprawa wzajemnej komunikacji w relacjach rodzice-dzieci	97
organizowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży	135
wdrażanie programów profilaktyki uzależnień w szkołach	107
zapewnienie w każdej szkole pomocy psychologa i pedagoga	131
wspieranie i promocja instytucji powołanych do świadczenia pomocy na rzecz dzieci i młodzieży	73
zwiększenie dostępu do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych	115
treningi kompetencji osobistych i społecznych	57
społeczna negacja wobec stosowania używek przez dzieci i młodzież	95
Inne – jakie?	
„wdrażanie programów profilaktyki w stowarzyszeniach do tego powołanych”	
„zorganizowanie zajęć z etyki lub dobrego zachowania się”	
„większe zainteresowanie rodziców co robią pociechy poza domem”	
„więcej imprez i miejsc do spędzania czasu dla młodych ludzi”	
„w szkole powinien być lekarz internista 2 dni w tygodniu i dentysta”	

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najpoważniejszymi czynnikami ograniczającymi lub eliminującymi negatywne zjawiska społeczne dotyczącymi dzieci i młodzież są w kolejności: organizowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, zapewnienie w każdej szkole pomocy psychologa i pedagoga oraz zwiększenie dostępu do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.** Biorąc pod uwagę ilość odpowiedzi równie istotnymi środkami zaradczymi będą: poprawa wzajemnej komunikacji w relacjach rodzice-dzieci, społeczna negacja wobec stosowania używek przez dzieci i młodzież oraz wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji poprzez zapewnienie pomocy jej członkom.

- definiowanie problemu bezrobocia

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie źródeł bezrobocia poprzez odpowiedź na pytanie 14 „Jakie Pana/Pani zdaniem są przyczyny występowania problemu bezrobocia na terenie Miasta i Gminy Żelów?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

brak miejsc pracy w gminie	180
trudności w dojeździe do pracy	93

dostępne miejsca pracy nieadekwatne do wykształcenia	94
brak warunków do podjęcia działalności gospodarczej	77
problem z zapewnieniem opieki dla dziecka/osoby zależnej	80
brak doświadczenia zawodowego	86
niedostateczne kwalifikacje zawodowe	94
Niepełnosprawność	60
brak organizacji wspomagających proces poszukiwania pracy	90
Inne – jakie? „niskie zarobki” „głódowe zarobki” „bardzo niskie zarobki” „wyzyskiwanie przez pracodawcę w opłacaniu składek przez pracownika w przypadku zatrudnienia na umowę o pracę” „większą uwagę powinno się przywiązywać do tworzenia zakładów pracy produkcyjnych, a nie marketów w Żelowie będą 4 zakład produkcyjny może dać pracę, np. 100 osobom a market może 30” „za małą dostępność szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje”	

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najpoważniejszymi czynnikami powodującymi bezrobocie są w kolejności: brak miejsc pracy w gminie, niedostateczne kwalifikacje zawodowe, dostępne miejsca pracy nieadekwatne do wykształcenia oraz niedostateczne kwalifikacje zawodowe.** Zdaniem osób ankietowanych wpływ na dezaktywację zawodową mają wpływ: trudności w dojeździe do pracy, brak organizacji wspomagających proces poszukiwania pracy oraz brak doświadczenia zawodowego.

- wskazanie środków zaradczych na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemu bezrobocia

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie źródeł bezrobocia poprzez odpowiedź na pytanie 15 „Jakie Pana/Pani zdaniem należy podjąć środki zaradcze na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemu bezrobocia na terenie Miasta i Gminy Żelów?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

tworzenie i wdrażanie kompleksowych programów szkoleniowo-doradczych skierowanych na integrację z rynkiem pracy osób pozostający poza zatrudnieniem	104
promowanie elastycznych form zatrudnienia umożliwiających pogodzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego	95
zapewnienie opieki instytucjonalnej dla dzieci i osób zależnych	87
promocja zatrudnienia oraz wspaganie przedsiębiorczości w gminie	102
wsparcie firm działających lokalnie w celu organizowania nowych miejsc pracy	127
dostosowanie systemu szkolnictwa do wymogów rynku pracy	108
pozyskiwanie środków zewnętrznych na inwestycje generujące tworzenie miejsc pracy	112
wdrażanie programów zatrudnienia subsydiowanego oraz płatnych staży zawodowych	99
wsparcie i promocja instytucji działających w obszarze rynku pracy	79

Inne – jakie?
„niskie zarobki”
„wzrost płac”
„kontrolę z biura pracy oraz ZUS”

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najważniejszymi czynnikami powodującymi ograniczenie bezrobocia są w kolejności: wsparcie firm działających lokalnie w celu organizowania nowych miejsc pracy, pozyskiwanie środków zewnętrznych na inwestycje generujące tworzenie nowych miejsc pracy oraz dostosowanie systemu szkolnictwa do wymogów rynku pracy.** W opinii mieszkańców równie istotne jest tworzenie i wdrażanie kompleksowych programów szkoleniowo-doradczych skierowanych na integrację z rynkiem pracy osób pozostających poza zatrudnieniem, wdrażanie programów zatrudnienia subsydiowanego oraz płatnych staży zawodowych oraz promowanie elastycznych form zatrudnienia umożliwiających godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

- definiowanie dysfunkcji społecznych i rodzinnych

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie najbardziej niepokojących dysfunkcji społecznych i rodzinnych poprzez odpowiedź na pytanie 16 „Czy Pana/Pani zdaniem na terenie Miasta i Gminy Żelów występują następujące dysfunkcje społeczne i rodzinne?” W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

alkoholizm	178
przemoc w rodzinie	113
uzależnienia od środków psychoaktywnych (narkotyki, alkohol, dopalacze)	117

W opinii mieszkańców Gminy najbardziej rozpowszechniona dysfunkcją społeczną i rodzinną jest **alkoholizm**. Na drugim miejscu wskazano problem uzależnienia od środków psychoaktywnych, natomiast na trzecim przemoc w rodzinie.

- wskazanie środków zaradczych na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemu bezrobocia

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie środków zaradczych na rzecz eliminacji lub ograniczenia dysfunkcji społecznych i rodzinnych poprzez odpowiedź na pytanie 17 „Jakie Pana/Pani zdaniem należy podjąć działania na rzecz eliminacji lub ograniczenia problemów: alkoholizmu, uzależnień i przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Żelów?”

W toku badania ankietowego uzyskano następujące odpowiedzi:

tworzenie i wdrażanie programów profilaktyki uzależnień w placówkach oświaty	93
podnoszenie świadomości społecznej w zakresie negatywnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych stosowania środków psychoaktywnych – dopalacze, narkotyki, alkohol	114
stworzenie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	108
zapewnienie w każdej szkole pomocy psychologa i pedagoga	122

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE ŻELÓW NA LATA 2016-2020

organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych	75
udostępnienie usług i porad specjalistycznych na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych	80
wspieranie i promocja instytucji świadczących pomoc na rzecz osób uzależnionych	85
tworzenie i wdrażanie programów na rzecz podnoszenia świadomości społecznej nt. problemu przemocy domowej	72
organizowanie grup wsparcia dla osób doznających przemocy	77
terapia sprawców przemocy domowej	81
udostępnienie usług i porad specjalistycznych dla osób doznających przemocy	62
wspieranie i promocja instytucji świadczących pomoc na rzecz osób doznających przemocy	106
współpraca policji, organizacji i instytucji pomagającymi osobom uzależnionym i stosującym przemoc	72
aktywizacja społeczno-zawodowa osób uzależnionych i stosujących przemoc	5
Inne – jakie?	
„większa praca organizacji pozarządowych”	
„prawdziwa kontrola osób uzależnionych (alkoholicy) na co są wydawane pieniądze, które dostają z MOPS (na jedzenie czy alkohol)e	
„szeroka edukacja np. że przemoc to nie tylko bicie, ale także krzyki, poniżające wyzwiska itd. ipt”	
„większa karalność”	
„dać policji większą władzę w stosunku do takich ludzi”	

Analiza powyższych danych liczbowych wskazuje, że z perspektywy mieszkańców Gminy **trzema najważniejszymi czynnikami powodującymi ograniczenie patologii społecznych i rodzinnych w kolejności: zapewnienie w każdej szkole pedagoga i psychologa, podnoszenie świadomości społecznej w zakresie negatywnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych stosowania środków psychoaktywnych – dopalacze, narkotyki, alkohol oraz stworzenie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.** Inne istotne czynniki wskazane przez mieszkańców obejmują w głównej mierze także: wspieranie i promocję instytucji świadczących pomoc na rzecz osób doznających przemocy, tworzenie i wdrażanie programów profilaktyki uzależnień w placówkach oświaty oraz wspieranie i promocja instytucji świadczących pomoc na rzecz osób uzależnionych.

VII. Misja Gminy Zelów

Gmina kreuje i wdraża aktywną politykę społeczną z wykorzystaniem potencjału własnego oraz pozyskiwanego ze środków zewnętrznych.

Działania Gminy skupiają się na profesjonalnym rozwiązywaniu problemów osób i rodzin marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Priorytetem działań Gminy jest kreowanie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców, wsparcie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu, minimalizacja patologii społecznych, włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem, ze szczególnym uwzględnieniem osób bezrobotnych, starszych i niepełnosprawnych.

VIII. Wizja Gminy Zelów

Gmina promująca aktywność i kreatywność mieszkańców, aktywnie zwalczająca patologie społeczne, wspierająca osoby pozostające w trudnej sytuacji życiowej oraz stwarzająca korzystne warunki do pełnego włączenia społecznego osób marginalizowanych lub wykluczonych społecznie.

IX. Cele strategiczne:

1. Kreowanie i wdrażanie procesów reintegracji z rynkiem pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia.
2. Kreowanie i wdrażanie programów wsparcia prawidłowego funkcjonowania rodziny.
3. Kreowanie i wdrażanie programów ograniczenia i eliminacji patologii społecznych w obszarze uzależnień i przemocy domowej.
4. Kreowanie i wdrażanie programów zapobiegania i ograniczenia aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych i starszych.
5. Wzmocnienie jakości działania instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie polityki ładu społecznego na terenie Gminy.

X. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi narzędzie oceny potencjału i zasobów Gminy w kontekście zadań zdefiniowanych w niniejszej Strategii. Ma na celu wskazanie najlepszych rozwiązań i kierunków działań do osiągnięcia celów przy minimalizacji zagrożeń, ograniczaniu słabych stron oraz wykorzystaniu szans i mocnych stron.

Istotą analizy jest identyfikacja czynników które mogą wpływać na funkcjonowanie Strategii oraz posegregowanie ich na cztery grupy:

- mocne strony - S (Strengths) - mocna strona to czynnik wewnętrzny Gminy, czyli to co stanowi atut, przewagę, zaletę
- słabe strony - W (Weaknesses) - słaba strona to czynnik wewnętrzny Gminy czyli to co stanowi słabość, barierę, wadę
- szanse - O (Opportunities) - szansa to czynnik zewnętrzny - otoczenie Gminy, czyli to co stwarza korzystne zmiany,
- zagrożenia - T (Threats) - zagrożenie to czynnik zewnętrzny – otoczenie Gminy , czyli to co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Mocne strony	Słabe strony
• Korzystne położenie Gminy umożliwiające rozwój zasobów ludzkich i gospodarki poprzez dostępność powiatowych i wojewódzkich ośrodków edukacji i zatrudnienia • Doświadczenie Gminy w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów społecznych i infrastrukturalnych • Dobrze rozwijająca się infrastruktura transportu drogowego. • Dobrze rozwinięta sieć placówek handlowych i usługowych • Dobrze rozwinięta sieć podstawowej opieki medycznej • Dobrze rozwinięty system oświaty • Dobra jakość usług świadczonych przez M-GOPS w Żelowie • Doświadczenie M-GOPS w	• Wysokie bezrobocie • Niskie wykształcenie i brak kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych • Niski poziom aktywności bezrobotnych • Niewystarczająca oferta działań aktywizacyjnych wobec bezrobotnych • Brak dużych zakładów pracy • Niewystarczająca liczba ofert zatrudnienia • Występowanie patologii społecznych • Migracja młodzieży i osób wykształconych do większych miast oraz zagranicę • Starzenie się społeczeństwa • Problem przemocy w rodzinach • Problem bezradności wychowawczo-opiekuńczej • Problem bezradności w prowadzeniu

pozyskiwaniu i realizacji projektów finansowanych z EFS • Duży zakres środków wsparcia instytucjonalnego osób pozostających w trudnej sytuacji życiowej • Dobra jakość funkcjonowania GKRPA, ZI oraz Grup roboczych • Dobra współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym • Dobra jakość pracy policji • Dobra jakość oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży • Dobra jakość oferty kulturalno-oświatowej oraz rekreacyjnej skierowanej do mieszkańców Gminy • Dobre funkcjonowanie NGO • Dobre funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy	gospodarstwa domowego • Występowanie problemu uzależnień • Niewystarczająca ilość mieszkań i lokali socjalnych • Słabo rozwinięta infrastruktura połączeń publicznych środków transportu • Niewystarczający dostęp do szkoleń dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • Niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług medycznych • Niedostosowanie wykształcenia osób młodych do wymogów rynku pracy • Mała aktywność społeczna mieszkańców • Niewystarczające nakłady na wdrażanie programów profilaktyki patologii społecznych • Niewystarczające nakłady na wdrażanie programów promocji zdrowia i aktywnego trybu życia • Niewystarczająca oferta działań aktywizacyjnych skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych • Niewystarczająca liczba zdarzeń kulturalnych, rekreacyjnych i oświatowych integrujących lokalną społeczność skierowanych do mieszkańców terenów wiejskich
Szanse	Zagrożenia
• Korzystne położenie Gminy umożliwiające rozwój zasobów ludzkich i gospodarki poprzez dostępność powiatowych i wojewódzkich ośrodków edukacji i zatrudnienia	• Niska atrakcyjność Gminy dla inwestycji generujących dużą ilość miejsc pracy • Mała ilość pracodawców sektora MŚP • Niski poziom przedsiębiorczości

• Możliwość pozyskiwania krajowych środków finansowych na rozwój zasobów Gminy • Możliwość pozyskiwania europejskich środków finansowych w ramach Perspektywy 2014-2020 (m.in. POWER, RPO woj. Łódzkiego) • Wdrażanie programów aktywności lokalnej • Rozwój przedsiębiorczości lokalnej • Rozwój współpracy sektora samorządowego i organizacji pozarządowych • Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej • Promocja zdrowego stylu życia • Stworzenie zintegrowanego systemu współpracy instytucji i organizacji działających w obszarze zwalczania patologii społecznych • Zwiększenie promocji Gminy	własnej mieszkańców Gminy • Występowanie szarej strefy zatrudnienia • Występowanie zjawiska dziedziczenia postaw patologicznych • Występowanie dysfunkcji społecznych w zakresie uzależnienia i przemocy w rodzinie • Narastający problem agresji wśród młodzieży • Kryzys rodziny (rodziny rozbite, samotne macierzyństwo) • Migracja zarobkowa ludzi młodych i wykształconych • Starzenie się społeczeństwa • Pogarszający się stan zdrowia społeczeństwa • Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej • Wyuczona bezradność i niechęć do zmiany sytuacji życiowej świadczeniobiorców pomocy społecznej • Brak budownictwa społecznego • Brak integracji mieszkańców Gminy • Niski poziom włączenia społecznego osób starszych i niepełnosprawnych • Roszczeniowa i agresywna postawa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • Niewystarczająca ilość środków finansowych na wzmacnianie potencjału kadr instytucji pomocy społecznej • Ograniczona oferta usług NFZ • Silne zbiurokratyzowanie procesów pomocy
--	--

XI. Cel strategiczny nr 1.

Kreowanie i wdrażanie procesów reintegracji z rynkiem pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia.

Cele szczegółowe:

- 1. Podnoszenie zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia.**
- 2. Świadczenie pomocy społecznej na rzecz ograniczenia skutków bezrobocia.**
- 3. Wdrażanie programów profilaktyki bezrobocia.**

Działania:

1. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy.
2. Organizowanie i wdrażanie kompleksowych programów szkoleniowo-doradczych skierowanych na reintegrację z rynkiem pracy osób bezrobotnych z wykorzystaniem środków finansowania w postaci dotacji unijnych w perspektywie 2014-2020.
3. Aktywizacja bezrobotnych poprzez organizację różnorodnych form wsparcia wynikających z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (m.in.: staże, szkolenia, praktyki zawodowe).
4. Zapewnienie porad psychologicznych i specjalistycznych osobom pozostającym bez zatrudnienia.
5. Organizacja robót publicznych i prac społecznie użytecznych.
6. Propagowanie idei przedsiębiorczości i ekonomii społecznej, w tym aktywne wsparcie osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą lub założyć spółdzielnię socjalną.
7. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami pozostającymi poza rynkiem pracy w oparciu o kontrakt socjalny.
8. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez świadczenie usług pomocy społecznej na rzecz osób bezrobotnych – wsparcie finansowe, materialne i niematerialne.
9. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Bełchatowie w zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia na terenie Gminy.
10. Upowszechnienie informacji o usługach i instrumentach rynku pracy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie.
11. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy (edukacja szkolna w zakresie wyboru zawodu i umiejętności poruszania się po rynku pracy).
12. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych.

Wskaźniki pomiaru celu:

1. Liczba osób bezrobotnych w Gminie.
2. Liczba osób biorących udział w programach i projektach skierowanych do osób bezrobotnych.
3. Liczba osób objętych pomocą z tytułu bezrobocia.

4. Liczba świadczeń przyznanych i wypłacanych z powodu bezrobocia.
5. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu aktywizacji zawodowej.
6. Liczba osób, z którymi został zrealizowany kontrakt socjalny w zakresie aktywizacji zawodowej.
7. Liczba osób biorących udział w pracach społecznie użytecznych i robotach publicznych.
7. Liczba osób podejmujących prowadzenie działalności gospodarczej.

Dostępne narzędzia weryfikacji pomiaru wskaźnika celu, m.in. :

- dane statystyczne,
- podpisane deklaracje uczestnictwa w projektach i programach,
- listy obecności na szkoleniach/kursach/warsztatach,
- wydane certyfikaty/dyplomy/świadectwa,
- zawarte kontrakty socjalne,
- wywiady środowiskowe,
- ankiety,
- zrealizowane świadczenia pomocy społecznej,
- decyzje o rozpoczęciu prowadzenia działalności gospodarczej.

Częstotliwość pomiaru:

Raz w roku – Sprawozdanie z realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Żelów przygotowane przez M-GOPS.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2016-2020.

Instytucje odpowiedzialne za wdrożenie działań:

Burmistrz Żelowa, Rada Miejska, Urząd Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe.

Partnerzy:

Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie, organizacje rządowe, organizacje samorządowe, organizacje pozarządowe, organizacje wyznaniowe, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżety: centralny, województwa, samorządu, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, sponsorzy.

XII. Cel strategiczny 2.

Kreowanie i wdrażanie programów wsparcia prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Cele szczegółowe:

- 1. Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych w zakresie opiekuńczo-wychowawczym i prowadzenia gospodarstwa domowego.**
- 2. Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i etycznych wśród dzieci i młodzieży.**
- 3. Wsparcie materialne rodzin w pokonywaniu trudnych sytuacji życiowych.**

Działania:

1. Organizowanie i wdrażanie programów edukacyjno-korekcyjnych skierowanych na podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.
2. Organizowanie i wdrażanie programów edukacyjno-korekcyjnych skierowanych na podnoszenie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego.
3. Organizowanie wsparcia psychologiczno-doradczego i pedagogicznego dla członków rodzin z dysfunkcją opiekuńczo-wychowawczą.
4. Wzmacnianie rodzin dysfunkcyjnych poprzez zapewnienie usług asystenta rodziny.
5. Organizowanie grup wsparcia.
6. Wzmacnianie pracy socjalnej na rzecz rodzin wykazujących problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego.
7. Zapewnienie rodzinom korzystającym ze świadczeń pomocy M-GOPS wsparcia finansowego i rzeczowego na rzecz pokonywania trudności życiowych.
8. Organizowanie kampanii informacyjno-promocyjnych zdrowego stylu życia.
9. Organizowanie spotkań środowiskowych mających na celu propagowanie pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
10. Włączenie społeczne członków rodzin dysfunkcyjnych poprzez udostępnienie możliwości korzystania z dóbr kultury, turystyki i rekreacji.
11. Organizowanie i wdrażanie programów socjoterapii dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.
12. Organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.
13. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.
14. Wdrażanie programu dożywiania.
15. Wspieranie świadomego rodzicielstwa.
16. Zwiększenie jakości współpracy instytucji i organizacji świadczących pomoc na rzecz osób i rodzin z dysfunkcjami.

Wskaźniki pomiaru celu:

1. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezradności opiekuńczo –wychowawczej.
2. Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach realizowanych programów i projektów skierowanych do rodzin.
3. Liczba rodzin objętych świadczeniami z pomocy społecznej.

4. Liczba rodzin korzystających z poradnictwa.
5. Liczba uczestników biorących udział w formach zorganizowanego wypoczynku i zajęciach pozaszkolnych.
6. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.
7. Liczba rodzin objętych kontraktem socjalnym w zakresie wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.
8. Liczba uczestników biorących udział w spotkaniach środowiskowych.
9. Liczba uczestników biorących udział w działaniach skierowanych na włączenie społeczne poprzez umożliwienie korzystania z dóbr kultury, rekreacji i turystyki.

Dostępne narzędzia weryfikacji pomiaru wskaźnika celu, m.in:

- dane statystyczne,
- podpisane deklaracje uczestnictwa w projektach i programach,
- listy obecności na szkoleniach/kursach/warsztatach/poradnictwie,
- wydane certyfikaty/dyplomy/świadectwa,
- zawarte kontrakty socjalne,
- wywiady środowiskowe,
- ankiety,
- zrealizowane świadczenia pomocy społecznej,
- zrealizowane formy wypoczynku,
- zrealizowane zajęcia pozaszkolne,
- zrealizowane spotkania środowiskowe,
- zrealizowane działania skierowane na włączenie społeczne poprzez umożliwienie korzystania z dóbr kultury, rekreacji i turystyki.

Częstotliwość pomiaru:

Raz w roku – Sprawozdanie z realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Żelów przygotowane przez M-GOPS.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2016-2020.

Instytucje odpowiedzialne za wdrożenie działań:

M-GOPS, Rada Miejska, Burmistrz Żelowa, placówki szkolne, organizacje pozarządowe, Dom Kultury, Biblioteka Publiczna, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie, Punkt Profilaktyczno – Terapeutyczny dla Młodzieży i Rodziców.

Partnerzy:

Organizacje rządowe, organizacje samorządowe, organizacje pozarządowe, organizacje wyznaniowe, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżety: centralny, województwa, samorządu, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, sponsorzy.

XIII. Cel strategiczny 3.

Kreowanie i wdrażanie programów ograniczenia i eliminacji patologii społecznych w obszarze uzależnień i przemocy domowej.

Cele szczegółowe:

- 1. Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych służących przeciwdziałaniu przemocy domowej.**
- 2. Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktyki uzależnień.**
- 3. Opracowywanie i wdrażanie programów ochrony i wsparcia osób doświadczających przemocy.**
- 4. Opracowywanie i wdrażanie programów wsparcia i terapii osób uzależnionych.**
- 5. Społeczne kształtowanie pozytywnych postaw zdrowotnych.**
- 6. Wsparcie materialne osób i rodzin doświadczających przemocy i problemu uzależnień.**

Działania:

1. Organizowanie i finansowanie szkoleń/warsztatów/poradnictwa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
2. Udzielanie pomocy specjalistycznej pomocy psychologicznej i prawnej osobom i rodzinom doświadczającym problemu przemocy.
3. Organizowanie i finansowanie szkoleń/warsztatów/poradnictwa z dziedziny profilaktyki zachowań i postaw agresywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
4. Organizowanie i finansowanie grup wsparcia dla ofiar przemocy.
5. Organizacja i finansowanie edukacji publicznej, imprez zbiorowych, wyjazdów terapeutycznych i kampanii informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
6. Prowadzenie „Niebieskich Kart”.
7. Wspieranie działań mających na celu motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego.
8. Organizowanie i finansowanie szkoleń/warsztatów/poradnictwa z dziedziny profilaktyki wszelkiego rodzaju uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
9. Udzielanie pomocy specjalistycznej pomocy psychologicznej i prawnej osobom i rodzinom doświadczającym problemu uzależnienia lub współuzależnienia.
10. Organizowanie i finansowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

11. Organizacja i finansowanie edukacji publicznej, imprez zbiorowych, wyjazdów terapeutycznych i kampanii informacyjnych dot. profilaktyki uzależnień (narkotyki, dopalacze, alkohol, nikotyna, nowoczesne media – internet, komputer, telefon komórkowy).
12. Organizacja i finansowanie promocji zdrowego stylu życia.
13. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia spożycia alkoholu oraz zmiany struktury spożycia alkoholu.
14. Stworzenie systemu kontroli społecznej w zakresie dostępności dzieci i młodzieży szkolnej do narkotyków, dopalaczy i alkoholu pochodzącego zwłaszcza z nielegalnych źródeł.
15. Zaspokajanie socjalnych potrzeb dzieci poprzez: opłacenie wyżywienia w szkole, zakup podstawowego wyposażenia do szkoły (tzw. wyprawka), informowanie możliwości skorzystania z pomocy stypendialnej.
16. Organizacja wypoczynku z programem socjoterapii dla dzieci i młodzieży z rodzin doświadczających problemu przemocy i uzależnień.
17. Świadczenie pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin doświadczających problemu przemocy i uzależnień.
18. Świadczenie wsparcia finansowego, materialnego i niematerialnego na rzecz osób i rodzin doświadczających problemu przemocy i uzależnień przez M-GOPS w Żelowie.
19. Opracowanie zintegrowanego systemu współpracy instytucji i organizacji działających w obszarze problemów przemocy i uzależnień na terenie Gminy.
20. Upowszechnianie informacji o możliwościach i formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą i uzależnieniami.

Wskaźniki pomiaru celu:

1. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej.
2. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu uzależnienia.
3. Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach realizowanych programów i projektów skierowanych do osób i rodzin doświadczających problemu przemocy i uzależnienia.
4. Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych do osób i rodzin doświadczających problemu przemocy i uzależnienia.
5. Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa.
6. Liczba „Niebieskich Karta”.
7. Liczba osób podejmujących leczenie odwykowe.
8. Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych formach wypoczynku.
9. Liczba informacji nt. ofert pomocy świadczonej przez instytucje i organizacje na rzecz osób doświadczających problemu przemocy i uzależnienia.
10. Liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych, imprez zbiorowych, wyjazdów terapeutycznych i innych działań z zakresu edukacji społecznej na rzecz informacji i profilaktyki przemocy i uzależnień.
11. Liczba skontrolowanych punktów sprzedaży alkoholu.
12. Liczba spotkań przedstawicieli instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania i łagodzenia skutków przemocy domowej i uzależnień.

13. Liczba świadczeń pomocy społecznej zrealizowanych na rzecz korzystających z pomocy z powodu przemocy i uzależnień.

Dostępne narzędzia weryfikacji pomiaru wskaźnika celu, m.in:

- dane statystyczne,
- podpisane deklaracje uczestnictwa w projektach i programach,
- listy obecności na szkoleniach/kursach/warsztatach/poradnictwie,
- wydane certyfikaty/dyplomy/świadectwa,
- zawarte kontrakty socjalne,
- wywiady środowiskowe,
- ankiety,
- zrealizowane świadczenia pomocy społecznej,
- zorganizowane kampanie informacyjne, imprezy zbiorowe, wyjazdy terapeutyczne i inne działania z zakresu edukacji społecznej i informacji na rzecz profilaktyki przemocy i uzależnień.

Częstotliwość pomiaru:

Raz w roku – Sprawozdanie z realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Żelów przygotowane przez M-GOPS.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2016-2020.

Instytucje odpowiedzialne za wdrożenie działań:

M-GOPS, Rada Miejska, Burmistrz Żelowa, Placówki szkolne, organizacje pozarządowe, Biblioteka Publiczna, Dom Kultury w Żelowie, Komisariat Policji w Żelowie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie, Zespoły Interdyscyplinarne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Belchatowie, Punkt Profilaktyczno – Terapeutyczny dla Dzieci i Młodzieży i Rodziców, Klub Wzajemnej Pomocy „JUTRZENKA”, Stowarzyszenie Dobroczynne „RAZEM” oraz świetlica środowiskowa „STOKROTKA”.

Partnerzy:

Organizacje rządowe, organizacje samorządowe, organizacje pozarządowe, organizacje wyznaniowe, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżety: centralny, województwa, samorządu, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, sponsorzy.

XIV. Cel strategiczny 4.

Kreowanie i wdrażanie programów zapobiegania i ograniczenia aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych i starszych.

Cele operacyjne

- 1. Podniesienie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.**
- 2. Podniesienie zdolności do zatrudnienia osób starszych i niepełnosprawnych.**
- 3. Podniesienie dostępności usług specjalistycznych i zdrowotnych świadczonych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.**
- 4. Zapobieganie wykluczeniu osób starszych i niepełnosprawnych**
- 5. Rozwój wolontariatu.**

Działania:

1. Organizacja i finansowanie programów szkoleniowo-doradczych, którym celem jest aktywizacja zawodowa osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób starszych i niepełnosprawnych.
3. Organizacja i finansowanie wydarzeń kulturalno-oświatowych dostępnych dla osób starszych i niepełnosprawnych.
4. Zwiększenie dostępności do edukacji osób starszych i niepełnosprawnych.
5. Zwiększenie dostępności do usług medycznych i rehabilitacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych.
6. Organizacja i finansowanie działań mających na celu propagowanie zdrowego stylu życia, profilaktyki zdrowotnej i aktywności fizycznej.
7. Organizacja i finansowanie programów i imprez informacyjnych mających na celu wzrost świadomości społecznej na temat problemów i sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych.
8. Rozwój klas integracyjnych w systemie oświaty na terenie Gminy.
9. Likwidacja barier architektonicznych.
10. Profilaktyka wykluczenia poprzez propagowanie zdrowego stylu życia osób starszych i niepełnosprawnych.
11. Kierowanie osób chorych psychicznie, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne przewlekłe schorzenia psychiczne do Środowiskowego Domu Samopomocy w Walewicach.
12. Umieszczanie osób przewlekłe chorych i starszych w całodobowym domu pomocy społecznej.
13. Rozwijanie usług opiekuńczych, w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry, co ma bezpośredni wpływ na jakość świadczonych usług.
14. Podjęcie działań zmierzających do powołania grup samopomocowych dla osób starszych i niepełnosprawnych.
15. Wsparcie materialne dla osób samotnych, w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych.
16. Ułatwienie dostępu dla osób starszych i niepełnosprawnych do informacji o możliwych formach pomocy.
17. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

18. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w samodzielny funkcjonowaniu na terenie gminy, w szczególności poprzez opiekę medyczną, poradnictwo socjalne i pomoc materialną.
19. Aktywne współdziałanie z organizacjami pozarządowymi, koordynacja lub wspieranie wspólnych działań na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
20. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie ubiegania się o dofinansowanie projektów pomocowych dotyczących problematyki osób starszych i niepełnosprawnych oraz wzajemne informowanie się o potrzebach oraz podejmowanych działaniach na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, współpraca przy pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych.
21. Kontynuowanie współpracy z Polskim Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów.
22. Kontynuowanie współpracy z Domem Kultury w Żelowie oraz Stowarzyszeniem Dobroczynnym „RAZEM” przy organizowaniu kolacji wigilijnej dla osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych.
23. Włączenie społeczne osób starszych i niepełnosprawnych poprzez umożliwienie korzystania z dóbr kultury, rekreacji i turystyki.
24. Zmiana wizerunku społecznego osób starszych i niepełnosprawnych poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych.

Wskaźniki pomiaru celu:

1. Liczba projektów i programów skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego.
3. Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych świadczeniami pomocy społecznej.
4. Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną.
5. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi.
6. Liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi.
7. Liczba osób korzystających z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Walewicach.
8. Liczba zdarzeń kulturalno-oświatowych skierowanych na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych.
9. Liczba organizacji działających aktywnie na rzecz integracji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.
10. Liczba świadczeń pomocy społecznej na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

Dostępne narzędzia weryfikacji pomiaru wskaźnika celu, i.in.:

- dane statystyczne,
- podpisane deklaracje uczestnictwa w projektach i programach,
- listy obecności na szkoleniach/kursach/warsztatach/poradnictwie,
- wydane certyfikaty/dyplomy/świadectwa,
- wywiady środowiskowe,
- ankiety,
- zrealizowane świadczenia pomocy społecznej,
- zrealizowane usługi opiekuńcze,

- zrealizowane usługi rehabilitacyjne,
- zorganizowane zdarzenia kulturalno-oświatowe skierowane na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych,
- zorganizowane spotkania integracyjne osób starszych i niepełnosprawnych.

Częstotliwość pomiaru:

Raz w roku – Sprawozdanie z realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Żelów przygotowane przez M-GOPS.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2020.

Instytucje odpowiedzialne za wdrożenie działań:

M-GOPS, Rada Miejska, Burmistrz Żelowa, Środowiskowy Dom Samopomocy w Walewicach, Biblioteka Publiczna, Dom Pomocy Społecznej w Bełchatowie, Dom Pomocy Społecznej w Zabłotach, Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych oraz Stowarzyszenie Dobroczynne „RAZEM”.

Partnerzy:

Organizacje rządowe, organizacje samorządowe, organizacje pozarządowe, organizacje wyznaniowe, społeczność lokalna, media, instytucje kultury.

Źródła finansowania działań:

Budżety: centralny, województwa, samorządu, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, sponsorzy.

XV. Cel strategiczny 5.

Wzmocnienie jakości działania instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie polityki ładu społecznego na terenie Gminy.

Cele operacyjne:

- 1. Podniesienie wiedzy i kompetencji kadr organizacji i instytucji działających w obszarach wyznaczonych przez GSRPS.**
- 2. Stworzenie zintegrowanego systemu współpracy i wymiany informacji pomiędzy organizacjami i instytucjami działającymi w obszarach wyznaczonych przez GSRPS.**
- 3. Wzmocnienie potencjału materialnego organizacji i instytucji działających w obszarach wyznaczonych przez GSRPS.**

Działania:

1. Podnoszenie i aktualizacja wiedzy i kompetencji kadr Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelowie poprzez organizowanie i finansowanie

szkoleń/kursów/warsztatów/studiów podyplomowych z zakresie niezbędnym do efektywnego świadczenia obowiązków pracowniczych.

2. Podnoszenie i aktualizacja wiedzy i kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń/kursów/warsztatów w zakresie niezbędnym do efektywnego wdrażania programów prewencji i interwencji związanych z problemem uzależnień.
3. Podnoszenie i aktualizacja wiedzy i kompetencji członków Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń/kursów/warsztatów w zakresie niezbędnym do efektywnego wdrażania programów prewencji i interwencji związanych z problemem przemocy.
4. Podnoszenie i aktualizacja wiedzy i kompetencji kadr instytucji i organizacji świadczących pomoc na rzecz osób wykluczonych społecznie, w tym bezrobotnych, niepełnosprawnych i starszych poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń/kursów/warsztatów niezbędnych do efektywnego świadczenia pomocy.
5. Pozyskiwanie środków finansowych na rozwój potencjału materialnego organizacji i instytucji realizujących zadania na rzecz pozyskania ładu społecznego na terenie Gminy poprzez uzyskiwanie środków finansowych na zakup nieruchomości, wyposażenia, remontów.

Wskaźniki pomiaru celu:

1. Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach/kursach/studiach podyplomowych.
2. Wysokość pozyskanych środków finansowych na zakup nieruchomości, wyposażenia, remontów.

Dostępne narzędzia pomiaru celu, m.in.:

- podpisane deklaracje uczestnictwa w projektach i programach,
- listy obecności na szkoleniach/kursach/warsztatach,
- wydane certyfikaty/dyplomy/świadectwa,
- ankiety,
- sfinansowane nieruchomości, remonty, składniki wyposażenia organizacji i instytucji działających w obszarze włączenia społecznego.

Częstotliwość pomiaru:

Raz w roku – Sprawozdanie z realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Żelów przygotowane przez M-GOPS

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2020.

Instytucje odpowiedzialne za wdrożenie działań:

M-GOPS, Rada Miejska, Burmistrz Żelowa.

Partnerzy:

Organizacje rządowe, organizacje samorządowe, organizacje pozarządowe, organizacje wyznaniowe, społeczność lokalna, media.

Źródła finansowania działań:

Budżety: centralny, województwa, samorządu, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, sponsorzy.

XVI. Podsumowanie

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na latach 2016–2020 zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych kierunków działań z zachowaniem wymogu wprowadzania niezbędnych zmian dostosowawczych, wynikających ze zmian w sytuacji ekonomicznej i społecznej w kolejnych latach. Wyznaczone cele strategiczne dotyczą najistotniejszych problemów występujących na terenie Gminy Zelów, takich jak: bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, problematyka osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych i innych zagrożonych marginalizacją. Diagnoza problemów społecznych w niej postawiona określa jednoznacznie, że konieczne są długofalowe programy działań podejmowanych dla zapobiegania i przeciwdziałania społecznemu wykluczeniu, jako zjawisku uniemożliwiającemu lub utrudniającemu jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych i korzystanie z dóbr publicznych.

Realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyczyni się do wdrożenia nowoczesnego modelu polityki społecznej w gminie Zelów, a zorientowanie jej na wybrane grupy społeczne jest najlepszą możliwością poprawy sytuacji wielu osób, a także zaktywizowania grup podlegających wykluczeniu społecznemu.

Rozwijanie i utrzymywanie systemu pomocy wymaga zintegrowanych działań wszelkich podmiotów, organizacji pozarządowych, a przede wszystkim rodzin. Osiągnięcie oczekiwanych rezultatów będzie w dużym stopniu uzależnione od akceptacji strategii przez wszystkich sojuszników podejmowanych działań pomocowych.

W ramach wdrażania Strategii należy podjąć następujące działania zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych:

1. Zapewnienie finansowania ze źródeł zewnętrznych i wewnętrznych (montaż finansowy).
2. Profesjonalne przygotowanie instytucji i kadr, które będą zarządzać, wdrażać i monitorować realizowane projekty strategiczne.
3. Reorientacja wydatków w ramach polityki społecznej na obszary kluczowe z punktu polityki społecznej;
4. Wprowadzenie rozwiązań umożliwiających większy udział mieszkańców i organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu najistotniejszych problemów społecznych.

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.